

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

3228/2017. (X. 3.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1324
3229/2017. (X. 3.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1327
3230/2017. (X. 3.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1331
3231/2017. (X. 3.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1335
3232/2017. (X. 3.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1339
3233/2017. (X. 3.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1344
3234/2017. (X. 3.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1347
3235/2017. (X. 3.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1350
3236/2017. (X. 3.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1355
3237/2017. (X. 3.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1360
6/2017. (IX. 29.) elnöki utasítás	egyesbírók kijelöléséről	1363

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TANÁCSAINAK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3228/2017. (X. 3.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Gfv.VII.30.217/2015/6. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó a Kúria Gfv.VII.30.217/2015/6. számú végzése ellen nyújtott be alkotmányjogi panaszt és kérte annak alaptörvény-ellenessége megállapítását és megsemmisítését az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott végzés sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését a szabad bírói mérlegelés korlátainak átlépése és a fegyveregyenlőség elvének megsértése miatt.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben az elsőfokon eljáró bíróság megállapította, hogy a panaszos mint hitelező felszámolás iránti kérelmet nyújtott be az adós ellen egy 2014. július 3-án létrejött engedményezési szerződés alapján. Az engedményezési szerződés alapján az adósnak az engedményezett követelés ellenértékét az engedményezés teljesülésétől számított 3 napon belül kellett volna megfizetnie, mivel azonban az ellenérték megfizetésére nem került sor, ezért a hitelező 2014. július 30-án felszólító levelet küldött az adósnak. A hitelezői felszólításra 2014. augusztus 1-jén kelt levélben az adós vitatta fizetési kötelezettsége fennállását. A hitelező ezt követően az adós felszámolása iránti kérelmet terjesztett elő. Az adós a követelést nem ismerte el. Az elsőfokon eljáró bíróság az eljárást megszüntette, és megállapította, hogy a felek szerződéses viszonyában nem került sor számla kiállítására a pénztartozásról, ezért a hitelezőnek lejárttá kellett tennie a követelését a csőd eljárásról és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 27. § (2) bekezdése alapján, amit az adósnak jogában áll vitatni. Mivel a hitelező levele nem minősül olyan fizetési felszólításnak, ami kizárná a kézhezvételt követő adósi vitatást, az adós 2014. augusztus 4-i nyilatkozata alapján a hitelező követelése vitatottnak minősül, így a fizetése képtelenség megállapításának törvényi feltételei a Cstv. alapján nem állnak fenn. Ezért az eljárást – 2015. január 22-én kelt végzésében – soron kívül megszüntette.
- [3] 1.2. A hitelező fellebbezése alapján a másodfokon eljáró bíróság az elsőfokon eljáró bíróság végzését helybenhagyta. Hangsúlyozta: számla hiányában a hitelező részéről érkező felszólítás teszi csődjogi értelemben lejárttá a követelést, amit követően az adósnak jogában állt a követelést vitatni. Végzésében a másodfokon eljáró bíróság ismertette az elsőfokon eljáró bíróság által megállapított tényállást, miszerint a hitelező levele 2014. július 30-án kelt, az adós levele pedig 2014. augusztus 1-jén. Majd ezt követően a másodfokon eljáró bíróság nyilvánvaló elírással rögzítette, hogy a hitelezői felszólításra 2015. július 30-án kelt levélben került sor. Az elírás azért tekinthető nyilvánvalónak, mert a másodfokon eljáró bíróság végzése 2015. április 1-jén kelt.

- [4] 1.3. A jogerős végzés ellen a hitelező felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, ami a Kúria támadott végzése szerint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 1:3. §-ára, 1:4. §-ára és 1:5. §-ára hivatkozással kérte az első- és másodfokú végzés hatályon kívül helyezését, az adós fizetéseképtelenségének megállapítását, és a felszámolás elrendelését. A Kúria támadott döntése a jogerős végzést hatályában fenntartotta. A Kúria támadott végzése megállapította, hogy a hitelező 2014. szeptember 10-én nyújtott be felszámolás iránti kérelmet a 2012. július 3-án létrejött – az elsőfokú végzésben a szerződés keltezéséként megállapított 2014. július 3. dátum helyett – engedményezési szerződés alapján. A Kúria az elsőfokú végzés ismertetése körében rögzítette, hogy a hitelező felszólítása 2014. július 30-án kelt, majd a másodfokú végzés ismertetése körében – valószínűleg átvéve a másodfokon eljáró bíróság által tévesen rögzített keltezést – 2015. július 30-án kelt levélre hivatkozott. A Kúria ismertette, hogy az adós felülvizsgálati ellenkérelmében hivatkozott a Kúria Gfv.X.30.209/2011/4. számú határozatára.
- [5] A Kúria végzése kifejezetten hivatkozott arra, hogy a felek között az engedményezési szerződés 2012. július 3-án, vagyis az új Ptk. 2014. március 15-i hatálybalépése előtt került sor, így arra a Ptk. nem alkalmazható és „[a] hitelező ezáltal nem hivatkozhatott megalapozottan a Ptk. rendelkezéseinek megsértésére”. A Kúria döntésében megállapította, hogy a Gfv.X.30.209/2011/4. számú határozatában foglaltakat fenntartja a jelen ügyben. Végzésében a továbbiakban a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) alapján megállapította, hogy a hitelezőtől a régi Ptk. 277. § (2) bekezdése alapján fennálló együttműködési kötelezettségre tekintettel várható el a fizetési felszólítást megelőző felhívás. A Kúria ezzel összefüggésben megjegyezte, hogy ez a Ptk. 6:62. § (1) bekezdése alapján is fennálló kötelezettség. Hivatkozott továbbá arra, hogy a régi Ptk. 302. § b) pontja alapján a jogosult késedelembe esik, ha a számla kiállításával és benyújtásával egyidejűleg nem kerül sor a követelés csődjogi lejárttá tételére. Ezzel összefüggésben a Kúria nem utalt a Ptk.-ban foglalt szabályokra. Majd a végzés megállapította, hogy az első- és másodfokon eljáró bíróságok helyesen állapították meg a Cstv. 27. § (2) bekezdése alapján, hogy a fizetéseképtelenség megállapításához megkívánt lejárt tartozás csődjogi szempontból nem áll fenn.
- [6] 2. Az alkotmányjogi panasz előterjesztője az alapügy hitelezője volt. Indítványában egyrészt azért kérte a Kúria támadott végzésének megállapítását az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján, mert a Kúria az adós ellenkérelmét nem kézbesítette a panaszos mint hitelező részére megsértve ezzel a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 244. § (2) bekezdését 259. §-át és 270. § (1) bekezdését. A hitelező így nem ismerhette meg az adós ellenkérelmét és arra nem tehetett észrevételt, így nem fejthette ki azon álláspontját, hogy az adós által hivatkozott Gfv.X.30.209/2011/4. számú határozat az új Ptk. hatálybalépését követően nem alkalmazható. A tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét idézte elő az indítványozó szerint az is, hogy a Kúria a döntését a szerződés megkötésekor már nem hatályos jogszabályra alapozta. Ezzel a Kúria átlépte a szabad bírói mérlegelés határát. Hivatkozott arra, hogy az alapügyet megindító hitelezői kérelemben valóban időpont-elírás történt a szerződés megkötésének időpontját illetően, ezt azonban az elsőfokon eljáró bíróság már tisztázta és megállapította, hogy a szerződéskötés időpontja 2014. július 3. volt (és nem 2012. július 3.). Mindezek alapján a Kúria döntése a tisztességes eljáráshoz való jogot sérti azért, mert sérült a fegyverek egyenlőségének elve az eljárásban, továbbá mert a Kúria átlépte a szabad bírói mérlegelés határát már nem hatályos jogszabály alkalmazása miatt. Mindezek miatt jogszabálysértő a Kúria támadott végzése az indítványozó szerint.
- [7] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el az ügyben.
- [8] Az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit, különösen a 27. §, 29–31. § és 52. § szerinti feltételeket.
- [9] Az Abtv. 27. §-a értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti.
- [10] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az 52. § (1b) bekezdése b) pontja szerint a kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az eljárás megindításának okait és – alkotmányjogi panasz esetében – az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét.

- [11] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerint az indítványnak tartalmaznia kell továbbá az indokolást arra nézve is, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [12] 3.1. Az indítványozó szerint azért sérti a támadott végzés a tisztességes eljáráshoz való jogot, mert a Kúria a Pp. egyes rendelkezéseit megsértve járt el a felülvizsgálati eljárás során, továbbá mivel a Kúria tévesen állapította meg a tényállást (szerződés megkötésének időpontját) és ezt alapul véve téves jogszabályra hivatkozott döntésében.
- [13] Azzal összefüggésben, hogy a Kúria a Pp. egyes rendelkezéseit megsértve járt el, az Alkotmánybíróság utal arra, hogy a felülvizsgálati eljárásban – az ellenkérelemre tekintettel – nincs helye a felülvizsgálati kérelem megváltoztatásának, kiegészítésének [Pp. 273. § (5) bekezdés]. A felülvizsgálati ellenkérelem haladéktalan kézbesítésének elmaradása [Pp. 244. § (2) bekezdés] ezért önmagában nem veti fel a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét.
- [14] Az a körülmény, hogy a Kúria tévesen állapította meg a tényállást és emiatt tévesen már nem hatályos jogszabályra hivatkozott döntésében szintén a Kúria döntésének törvényességi felülvizsgálatát eredményezné. Az alkotmányjogi panasz keretében a bíróság döntésének alkotmányossága képezheti vizsgálat tárgyát, de nem a bíróság által felvett tényállás helyállósága, valamint az ez alapján levont jogi következtetések törvényessége.
- [15] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza állandó gyakorlatát, mely szerint „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt, vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}.
- [16] Az Alkotmánybíróság döntése során azt is figyelembe vette, hogy az indítvánnyal támadott kúriai döntés alapját a Cstv. 27. § (2) bekezdése képezte. Erre tekintettel az a körülmény, hogy a Kúria döntésében tévesen állapította meg a szerződéskötés időpontját és ebből kiindulva tévesen zárta ki az új Ptk. alkalmazását az ügyben, az ügy érdemére csak közvetett kihatást gyakorolt.
- [17] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján – az Abtv. 47. § (1) bekezdése, 56. § (2)–(3) bekezdése, valamint az Ügyrend 5. § (1)–(2) bekezdése alapján eljárva – az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 27. §-a és az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. szeptember 26.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/545/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3229/2017. (X. 3.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.I.21.171/2015/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Rajki Márton ügyvéd, 1391 Budapest, Pf.: 247) eljáró dr. Surányi Tímea indítványozó (a továbbiakban: indítványozó, a végrehajtás megszüntetése iránti perben alperes) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló végrehajtás megszüntetése iránti perben megállapított tényállás szerint a pert megelőzően a felek között folyamatban volt perben a Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati eljárás keretében 2008. május 20-án meghozott ítéletével helybenhagyta az elsőfokú ítéletet, amely arra kötelezte annak a pernek az alperesét, hogy fizessen meg az indítványozónak 3 617 828 forintot, valamint annak 2005. április 22-étől járó kamatát és perköltséget. A Legfelsőbb Bíróság ítéletét az indítványozónak 2008. június 24-én kézbesítették. Az indítványozó bejelentette az elsőfokú bíróságnak, hogy az alperes fizetési kötelezettségének nem tett eleget, Angliában él. Az indítványozó 2008. december 2-án annak érdekében előterjesztett kérelmére, hogy az ítélet végrehajtását Angliában kérje, az elsőfokú bíróság 2009. január 15-én tanúsítványt állított ki. A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló 2000. december 22-i 44/2001/EK rendelet (a továbbiakban: Brüsszel I. rendelet) V. melléklete szerinti tanúsítványt az indítványozónak 2009. február 4-én kézbesítették. Az indítványozó a végrehajtási eljárást Angliában nem indította meg.
- [3] Az indítványozó 2013. szeptember 27-én kérte végrehajtási lap kiállításával a végrehajtás elrendelését Magyarországon. A bíróság 2013. december 2-án rendelte el a végrehajtást. Az adós a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 368. § a) pontjára alapított keresetében az ellene indult végrehajtás megszüntetését arra hivatkozással kérte, hogy az indítványozó (alperes) elévült követelés végrehajtását kérte. A felperesi álláspont szerint a tanúsítvány kibocsátása az elévülést nem szakította meg, mivel annak alapján nem indult végrehajtás.
- [4] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Döntését azzal indokolta, hogy a tanúsítvány kiállítása a végrehajtási jog elévülését megszakító végrehajtási cselekmény, erre figyelemmel az indítványozó az öt éves elévülési időn belül kérte a végrehajtás elrendelését. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint mivel a végrehajtási jog nem évült el, a végrehajtás megszüntetésének nincs helye.
- [5] A felperes fellebbezése folytán másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék jogerős ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és az elrendelt végrehajtást megszüntette. A jogerős ítélet indoklása szerint a végrehajtási jog elévülésének megszakítására kizárólag a végrehajtást kérő végrehajtási eljárás megindítására irányuló kérelme, valamint a már megindult végrehajtási eljárás során az eljárás résztvevőinek a végrehajtás sikeres lefolytatása érdekében tett cselekményei alkalmasak. A másodfokú bíróság érvelése szerint a tanúsítvány kibocsátása iránti kérelem a végrehajtás iránti kérelmet megelőző kérelem, amelynek alapján olyan önálló nemperes eljárás folyik le, amely nem része a végrehajtási eljárásnak. A másodfokú bíróság szerint a tanúsítvány kibocsátása nem a végrehajtási eljárás során tett végrehajtási cselekmény, a tanúsítvány kibocsátásával a végrehajtás elrendelésére nem kerül sor. Hangsúlyozta a másodfokú bíróság azt is, hogy a tanúsítvány „beszerzése” nem kötelező, nem feltétlenül szükséges előfeltétele az Európai Unió más tagállamában történő végrehajtás iránti kérelem előterjesztésének.

- [6] Az indítványozó felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Kúria az alkotmányjogi panasszal támadott Pfv.I.21.171/2015/6. számú ítéletével annak helyes indokaira is tekintettel hatályában fenntartotta a jogerős ítéletet. A Kúria rámutatott arra, hogy a felülvizsgálati eljárásban már nem volt vitás, hogy az alperes a végrehajtási kérelmét az öt éves elévülési időn túl terjesztette elő. Ügydöntő jelentősége a perbeli jogvita elbírálása szempontjából a Kúria szerint annak volt, hogy a tanúsítvány kibocsátása iránti kérelem, illetve a tanúsítvány kibocsátása végrehajtási cselekménynek minősül-e, ami a végrehajtási jog elévülését megszakítja. A Kúria kiemelte, hogy mivel a végrehajtási cselekmény fogalmát a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) nem határozza meg, bírói jogértelmezés körébe tartozó kérdés annak eldöntése, hogy mi minősül végrehajtási cselekménynek. A Kúria szerint a másodfokú bíróság helyesen értelmezte a perben a végrehajtási cselekmény fogalmát, és indokoltan volt figyelemmel arra a tényre, hogy a tanúsítvány kibocsátását követően az alperes nem indította meg a végrehajtási eljárást Angliában. A Kúria megerősítette, hogy a tanúsítvány kibocsátása iránti kérelem, illetve a tanúsítvány kibocsátása nem tekinthető a végrehajtási eljárást megindító végrehajtási kérelemnek, azaz a végrehajtási jog elévülésének megszakítására nem alkalmas.
- [7] 2. Az indítványozó a Kúria felülvizsgálati, és a Fővárosi Törvényszék másodfokú ítéletének megsemmisítését, és az ítéletek végrehajtásának felfüggesztését kérte alkotmányjogi panaszában. Felhívásra pontosított indítványában azt állította, hogy a Kúria indokolásának az a mondata, amely szerint „a Vht. nem határozza meg a végrehajtási cselekmény fogalmát, így a bírói jogértelmezés körébe tartozó kérdés annak eldöntése, hogy mi minősül végrehajtási cselekménynek” alaptörvény-ellenes, a tulajdonhoz [XIII. cikk (1) bekezdés] és a tisztességes eljáráshoz való jogát [XXIV. cikk (1) bekezdés] sérti. Érvélete szerint a törvényalkotó azzal, hogy a Vht. „A végrehajtás elrendelése” címet viselő II. fejezetének szabályai között, „Intézkedések az Európai Unió tagállamaiban történő végrehajtás érdekében” alcím alatt helyezte el a tanúsítvány kibocsátására irányadó szabályt, nem hagyott kétséget afelől, hogy a tanúsítvány kiállítását a végrehajtás elrendelésének kell tekinteni. Az indítványozó szerint az egyértelmű szabályozásra tekintettel nem volt helye a tanúsítvány kibocsátása iránti kérelem, illetve a tanúsítvány kibocsátása vonatkozásában bírói jogértelmezésnek. Az indítványozó hivatkozott arra is, hogy a végrehajtási cselekmény fogalmának értelmezése nem egységes a bírói gyakorlatban, de a Vht. 57. § (4) bekezdéséhez fűzött indokolás szerint elévülést megszakító végrehajtási cselekmény lehet a bíróságnak, a végrehajtónak a végrehajtás érdekében tett bármely intézkedése. A „bármely intézkedés” közé az indítványozó szerint a tanúsítvány kiállítása is beletartozik. Az indítványozó álláspontja szerint a tanúsítvány kiállítása az elévülést megszakító végrehajtási cselekmény, ezért végrehajtás iránti kérelmét a végrehajtási jog elévülése előtt nyújtotta be. Az indítványozó szerint a másodfokú bíróság és a Kúria nem értelmezték, hanem megváltoztatták a Vht. 31/C. § (1) bekezdés a) pontját azzal, hogy a tanúsítvány kiállítását nem tekintették végrehajtási cselekménynek. Állítása szerint a bíróságok jogértelmezése az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való jogának sérelmét okozta, mert a javára megítélt összeg a tulajdonát képezi, amelyhez a sérelmezett bírói döntések következtében nem tud hozzájutni, azzal nem rendelkezhet, azt nem birtokolhatja, nem használhatja. Állítása szerint a XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított joga azáltal sérült, hogy a bíróságok nem részrehajlás nélkül és nem tisztességes módon intézték az ügyét: az egyértelműen, világosan megfogalmazott jogszabályi rendelkezést önkényesen megváltoztatták.
- [8] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben előírt feltételeknek. Vizsgálata eredményeként az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okoknál fogva nem fogadható be.
- [9] 3.1. Az Abtv. 27. §-a értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv.

27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság ügyrendjének 32. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. § *b*) pontjában foglalt jogorvoslati lehetőség kimerítésének kötelezettsége nem vonatkozik a felülvizsgálatra mint rendkívüli jogorvoslatra. Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz akkor is benyújtható, ha törvény felülvizsgálati kérelem vagy indítvány benyújtását is lehetővé teszi. Az indítványozó a másodfokú bíróság ítéletével szemben törvényi határidőben nem fordult az Alkotmánybírósághoz, a Kúria ítélete ellen benyújtott alkotmányjogi panaszában azonban a jogerős ítélet megsemmisítését is kérte. A fenti a szabályokra figyelemmel az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának vizsgálatát a Kúria ítélete elleni panaszra szűkítette.

- [10] 3.2. Az Abtv. 52. § (1) bekezdés szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés értelmében a kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az *a)–f*) pontokba foglaltakat. Az indítványozó azt állította, hogy a Kúria ítélete az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított jogának sérelméhez vezetett [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *d*) pont]. A jogi képviselővel eljáró indítványozó az Alaptörvény ezen rendelkezésére történő hivatkozását annak ellenére tartotta fenn, hogy az Alkotmánybíróság főtítkárra felhívta a figyelmét arra, hogy a XXIV. cikk (1) bekezdése a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot biztosítja. Mivel a panasz tárgya polgári perben hozott ítélet, azzal, vagy a folyamatban volt felülvizsgálati eljárással kapcsolatban a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog sérelme nem vizsgálható. Az Alkotmánybíróság az indítványozó kérelmét a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog [XXVIII. cikk (1) bekezdés] sérelmét állító tartalom szerint is megvizsgálta, és azt állapította meg, hogy az nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e*) pont]. Az indítványozó a Kúriának az övétől eltérő jogértelmezése alapján állította alapjogi sérelmét, azt a jogértelmezést sérelmezte, amelynek eredményeként pervesztes lett. Az eltérő jogi álláspont azonban önmagában nem ellentétes a tisztességes eljáráshoz való joggal {például 3007/2015. (I. 12.) AB végzés, Indokolás [15]}, az indítványozó pedig a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részjogosítványaira nem hivatkozott, nem mutatta be, nem fejtette ki, hogy a támadott ítélet miért ellentétes a tisztességes eljáráshoz való joggal. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy az indokolás hiánya az ügy érdemi elbírálásnak akadálya {például 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [11] 3.3. Az indítványozó tulajdonhoz való jogának sérelmét is a Kúria jogértelmezésére vezette vissza, és azzal kapcsolatban a tulajdonjog polgári jogi tartalmát jelentő jogosítványok korlátozását kifogásolta. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy „[ö]nmagukban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint „nem vonható az alkotmányos tulajdonvédelem alá minden olyan ügy, melyben az indítványozó állítása szerint jogsértő bírósági határozatok eredményeként pervesztes lett, és ezért vagyonvesztést szenvedett el (vagyoni követeléséhez nem jutott hozzá). Az alkotmányjogi panasz a tulajdonjog sérelmén keresztül nem lehet eszköze vagyonjogi perekben a bíróságok által elkövetett, egyéb alkotmányossági kérdést fel nem vető [...] törvényt sértéseknek {3007/2015. (I. 12.) AB végzés, Indokolás [19]}. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy szakjogi, kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {például 3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3098/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [28]}. „Az a tény, hogy az eljáró bíróságok az indítványozó által irányadónak tartott értelmezéstől eltérően értelmezték az alkalmazott jogi normát, önmagában nem veti fel a támadott bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem” {például: 3060/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [41]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlatából a jelen ügyre vonatkozóan azt állapította meg, hogy önmagában szakjogi, és nem alkotmányossági kérdés az, hogy mely cselekmények tekinthetők a végrehajtási jog elévülésének megszakadását eredményező végrehajtási cselekménynek. Az alkalmazandó jog értelmezése, a jogvita eldöntése a rendes bíróságok hatáskörébe tartozik. Rámutat továbbá az Alkotmánybíróság arra, hogy a bírói jogalkalmazás egységének biztosítása – amennyiben az szükségesnek mutatkozik – a Kúria, és nem az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik.

[12] A fentiekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt – figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésére – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. szeptember 26.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/888/2016.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3230/2017. (X. 3.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 340/A. § (2) bekezdés a) pontja, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Mfv.III.10.654/2015/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A személyesen eljáró Csánics Sándor indítványozó (a továbbiakban: indítványozó, a perben felperes) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló perben megállapított tényállás szerint az indítványozó részére egészségkárosodása alapján 2009. március 20-tól kezdődően havi 27 000 Ft összegű rendszeres szociális járadékot állapítottak meg. Az indítványozó kérelme harmadik oldalán nemmel válaszolt arra a kérdésre, hogy részesül-e munkanélküli vagy szociális ellátásban (munkanélküli járadék, álláskeresői járadék, vállalkozói járadék, álláskeresőt ösztönző juttatás, keresetpótló juttatás, nyugdíj előtti munkanélküli segély, kereset-kiegészítés, önfoglalkoztatás támogatása, egységes támogatás).
- [3] A Közép-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ Érdi Kirendeltsége 9281-1/2009-1302. ügyiratszámú határozatával 2009. március 20-tól 2009. december 14-ig álláskeresői járadékot folyósított az indítványozó számára. Erre a tényre tekintettel a Közép-magyarországi Regionális Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság 2009. december 3-án kelt határozatával visszavonta az indítványozónak rendszeres szociális járadékot megállapító határozatát. A határozat visszavonásának indoka az volt, hogy a 387/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján nem jogosult az ellátásra az a személy, aki rendszeres pénzellátásban, kereset-kiegészítésben, átmeneti kereset-kiegészítésben, jövedelem-kiegészítésben, átmeneti jövedelem-kiegészítésben, átmeneti járadékban vagy bányász dolgozók egészségkárosodási járadékában részesül. A határozat rögzítette, hogy az indítványozó annak ellenére nem tájékoztatta az álláskeresői járadék iránt benyújtott kérelméről, az ellátás folyósításáról az igazgatóságot, hogy 270 napon át álláskeresői járadék került részére folyósítására, ezért a rendszeres szociális járadékra 2009. március 20. napjától nem volt jogosult.
- [4] Az indítványozó fellebbezése folytán másodfokon eljáró Nyugdíjbiztosítási Jogorvoslati Igazgatóság az elsőfokú határozatot a visszavonás vonatkozásában helybenhagyta.
- [5] Az indítványozó a jogerős határozatot keresettel támadta meg. A Fővárosi Munkaügyi Bíróság az első- és másodfokú határozatot hatályon kívül helyezte, és az alperest új eljárás lefolytatására utasította. A bíróság döntésének alapjául az szolgált, hogy az indítványozó felperes az álláskeresői járadék folyósításának megszüntetéséről szóló határozatot mutatott fel.
- [6] A bíróság ítéletében foglaltak alapján az alperes új eljárást indított, és az álláskeresői támogatás folyósítására tekintettel elutasította a rendszeres szociális járadék megállapítását. A határozat ellen az indítványozó fellebbezéssel élt, a másodfokon eljáró Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság Jogorvoslati Főosztálya helybenhagyta az elsőfokú határozatot. Az indítványozó keresetét a Fővárosi Munkaügyi Bíróság elutasította, az ítéletet a Kúria mint felülvizsgálati bíróság hatályában fenntartotta.
- [7] A Nyugdíjfolyósító Igazgatóság Nemzetközi Megállapítási és Fegyveres Nyugdíjügyek I. Főosztálya 2014. július 2-án kelt határozatával az indítványozót 847 452 Ft jogalap nélkül felvett ellátás visszafizetésére kötelezte, a marasztalás összegét az indítványozó fellebbezése alapján másodfokon eljáró Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság hatósági Főosztálya 809 130 Ft-ra módosította.

- [8] Az indítványozónak a jogerős határozat felülvizsgálata iránt benyújtott keresetét a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 40.M.3847/2014/9. számú ítéletével elutasította. Ítélete indokolásában a bíróság kiemelte, hogy a felperes annak ellenére vette igénybe a kétféle ellátást, hogy a folyósítás feltételeiről írásban kapott tájékoztatást. A bíróság szerint a felperes magatartása felróható volt, mert a rendszeres szociális járadék megállapítása iránti igénybejelentő lap aláírásával tudomásul vette, hogy a valótlan adatszolgáltatásból eredő kárért felelősséggel tartozik, illetve hogy minden olyan tény, adatot és körülményt be kell jelentenie, amely az ellátásra való jogosultságot érinti.
- [9] A jogerős ítélet ellen az indítványozó felülvizsgálati kérelemmel élt, amelyet a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Mfv.III.10.654/2015/2. számú végzésével hivatalból elutasított. Végzése indokolásában a Kúria rámutatott, hogy a perben alkalmazandó társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (Tny.) 93. § (4) bekezdése szerint a törvényen alapuló követelések adók módjára behajtandó köztartozásnak minősülnek. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 340/A. § (2) bekezdés a) pontja szerint nincs helye felülvizgálatnak az adóhatóságnál fennálló, továbbá az adók módjára behajtandó köztartozásnak minősülő fizetési kötelezettséget megállapító ügyekben, ha a közigazgatási hatósági ügyben vagy a bíróságot kiszabó határozatban megállapított fizetési kötelezettség, illetőleg kártalanítási összeg az egymillió forintot nem haladja meg. Mivel az indítványozó felperest visszafizetésre kötelező határozatban megállapított fizetési kötelezettség az egymillió forintot nem haladja meg, a Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 273. § (2) bekezdés a) pontja alapján érdemi vizsgálat nélkül elutasította.
- [10] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Kúria által alkalmazott Pp. 340/A. § (2) bekezdés a) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Állítása szerint a felülvizsgálatot kizáró jogszabályi rendelkezés azért sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében a jogorvoslathoz biztosított jogát, mert az Alaptörvény nem tesz különbséget a rendes és a rendkívüli perorvoslatok között. A rendelkezés az indítványozó szerint az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésével is ellentétes, mert vagyoni alapon tesz különbséget az adók módjára behajtandó köztartozásnak minősülő fizetésre kötelezettek között a jogorvoslathoz való jog érvényesíthetősége tekintetében. Az indítványozó kiemelte, hogy a rendszeres szociális járadékra jogosultak kifejezetten szegény, jövedelemmel nem, vagy alig rendelkező személyek, akiknek járadéka csak több év alatt érheti el az egymillió forintos értékhatárt. Ezek az emberek az indítványozó szerint vagyoni helyzetük miatt nem fordulhatnak a jogerős bírói döntéssel szemben felülvizsgálatért a Kúriához, szemben a magasabb szociális ellátásban, vagy magas jövedelemmel rendelkezőkkel.
- [11] Az indítványozó az Alkotmánybíróság főtitkárának tájékoztatására figyelemmel kiegészítette indítványát, és a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Mfv.III.10.654/2015/2. számú végzése, továbbá a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 40.M.3847/2014/9. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését is kérte az Alkotmánybíróságtól. Az indítványozó szerint a kúriai döntés a XV. cikk (1) és (2) bekezdését, továbbá a XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított pártatlan, tisztességes bírói eljáráshoz való jogát sérti, a jogerős ítélet következtében a II. cikkben rögzített emberi méltósághoz való joga sérült.
- [12] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben előírt feltételeknek. Vizsgálata eredményeként az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okoknál fogva nem fogadható be.
- [13] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó jogi képviselője a Kúria végzését 2016. február 22-én vette át. Az indítványozó határidőn belül az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított alkotmányjogi panaszt nyújtott be, amely csak a támadott jogszabályi rendelkezésre vonatkozó indítványt tartalmazott. A felülvizsgálati kérelmet elutasító kúriai végzés és az elsőfokú ítélet megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt az indítványozó csak 2016. július 19-én, a törvényi határidő lejártát követően, elkésztetten nyújtotta be, a határidő elmulasztása miatt igazolási kérelemmel nem élt, ezért az indítványozó bírói döntések elleni panasz befogadhatóságának további feltételeit az Alkotmánybíróság már nem vizsgálta.

- [14] 3.2. Az indítványozó által felvetett alkotmányossági kérdés az, hogy a felülvizsgálat értékhatárhoz kötése sérti-e a jogorvoslathoz való jogot, illetve a diszkrimináció tilalmába ütközik-e. Az Alkotmánybíróság ezeket a kérdéseket már több határozatában vizsgálta, de nem az indítványozó által támadott, közigazgatási perben alkalmazandó rendelkezés, hanem a Pp. 271. § (3) bekezdése, majd – a Pp. módosítását követően – (2) bekezdése vonatkozásában. Erre a tényre figyelemmel az Alkotmánybíróság áttekintette a fenti kérdésekben kialakított gyakorlatát, majd azt vizsgálta, hogy a közigazgatási, vagy annak szabályai szerint folyó más perekben a felülvizsgálat értékhatárhoz kötése kérdésében az alkotmányjogi panasz felvet-e olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely az Abtv. 29. §-a alapján a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolja.
- [15] Az indítványozó állítása szerint a felülvizsgálatot kizáró Pp. 340/A. § (2) bekezdés a) pontja ellentétes a XXVIII. cikk (7) bekezdésével, amely szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatálybalépése után is többször vizsgálta a jogorvoslati jog és a felülvizsgálat összefüggését, és megerősítette azt a töretlen gyakorlatát, mely szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített jogorvoslathoz való jog a rendes (még nem jogerős határozatokkal szemben igénybe vehető) jogorvoslatokra vonatkozik, ezért a felülvizsgálat – mint rendkívüli jogorvoslat – a jogorvoslathoz való joggal nem hozható összefüggésbe {például 3120/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [21]–[23]; 3054/2015. (III. 13.) AB végzés, Indokolás [9]; 3025/2016. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [24]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlatára tekintettel – alkotmányossági összefüggés hiányában – a felülvizsgálatot kizáró, vagy feltételhez kötő jogszabályi rendelkezés a jogorvoslathoz való jog sérelmét nem veti tehát fel.
- [16] Az Alkotmánybíróság a felülvizsgálat értékhatárhoz kötését a kettőszázezer, az ötszázezer, az egymillió és a hárommillió forintos összeghatár vonatkozásában is vizsgálta már, és azt nem tartotta alkotmányellenesnek, illetve alaptörvény-ellenesnek {például 3054/2015. (III. 13.) AB végzés, Indokolás [10]; 180/2010. (X. 20.) AB határozat, ABH 2010, 878.; 3100/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [11]–[17]}. Az Alkotmánybíróság határozataiban többek között arra hivatkozott, hogy a rendkívüli perorvoslatok szabályozásakor a törvényalkotót nagy szabadság illeti meg, a felülvizsgálat értékhatárhoz kötését pedig a legfőbb bírói fórum jogegységet biztosító alkotmányos szerepköre kielégítően indokolja. A Pp. 271. §-a a felülvizsgálatot kizáró, illetve feltételekhez kötő rendelkezéseket tartalmazza, de az (1) bekezdés l) pontja alapján törvény további esetekben is kizárhatja a felülvizsgálatot. Az indítványozó által támadott Pp. 340/A. § (2) bekezdés a) pontja ez utóbbi körbe tartozó, közigazgatási perben a felülvizsgálatot értékhatártól függően kizáró szabályt tartalmaz, melyet a Pp. 341. §-a értelmében társadalombiztosítási határozatok felülvizsgálata iránti perekben is alkalmazni kell. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány egyetlen olyan érvet, okot vagy indokot sem hoz fel a támadott rendelkezéssel kapcsolatban, amely ennek a szabálynak az eltérő alkotmányos megítélését vetné fel a Pp. már többször vizsgált 271. § (2) bekezdéséhez képest.
- [17] Az indítványozó szerint a felülvizsgálat értékhatárhoz kötése vagyoni helyzet szerinti megkülönböztetést jelent, ezért sérti a XV. cikk (2) bekezdését. Az Alkotmánybíróság a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatára hivatkozással rögzíti, hogy gyakorlata szerint meghatározott feltételek esetén hivatkozhat az Alaptörvény hatálybalépése előtt hozott határozataira. Az Alkotmánybíróság már korábban megállapította, hogy az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésben rögzített diszkrimináció-tilalom és az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése között megállapítható a lényegi azonosság. Az Alkotmánybíróság 1173/D/2007. AB határozatában már megvizsgálta, és nem találta a diszkrimináció tilalmába ütközőnek a felülvizsgálat értékhatárhoz kötését {3229/2012. (IX. 28.) AB végzés Indokolás [4], [7]}. Az Alkotmánybíróság határozatát a 663/D/2000. AB határozatra hivatkozással azzal indokolta, hogy a korlátozás „nem önkényes, mert az ügyek ésszerű határidőn belül történő befejezése az igazságszolgáltatással szemben felállított jogállami követelmény.” (ABH 2010, 1753, 1758.) Az a tény, hogy az indítványozó által támadott jogszabályi rendelkezés közigazgatási – vagy annak szabályai szerint folyó – perben köti a felülvizsgálatot értékhatárhoz, a diszkrimináció tilalmát érintő új alkotmányossági problémát az Alkotmánybíróság megítélése szerint nem hozott felszínre, ilyen összefüggésre az indítványozó sem hivatkozott.
- [18] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az indítvány a Pp. 340/A. § (2) bekezdés a) pontjára vonatkozóan a felülvizsgálat értékhatárhoz kötésével kapcsolatban új elemet, problémát nem tartalmaz, a felülvizsgálat értékhatárhoz kötése a közigazgatási perben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, aggályt nem vetett fel.

[19] A fentiekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt – figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésére – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. szeptember 26.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1077/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3231/2017. (X. 3.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Gfv.VII.30.037/2016/14. számú végzése, valamint a Debreceni Ítéltábla Fpkf. III.30.303/2016/5. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság jogi képviselője útján (dr. Fodor Ákos ügyvéd, 1022 Budapest, Áldás utca 8., földszint) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Kúria Gfv.VII.30.037/2016/14. számú végzése, valamint a Debreceni Ítéltábla Fpkf.III.30.303/2016/5. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 1.1. A panasz alapjául szolgáló ügyben az indítványozó felszámoló szervezetként vett részt, de a Miskolci Törvényszék ezen tisztsége alól felmentette és új felszámoló szervezet kijelöléséről gondoskodott. Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró Debreceni Ítéltábla a végzést megváltoztatva a felszámoló felmentését mellőzte. Az egyik hitelező által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán a Kúria a Gfv.VII.30.037/2016/14. számú végzésével az Ítéltábla végzését hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.
- [3] A Kúria azt vizsgálta, hogy a felszámoló a fellebbezésben milyen petitumot terjeszthet elő és a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróság jogszabálysértése esetén milyen körben van joga megváltoztatni a határozatot. Álláspontja szerint a felszámolási eljárás rendeltetése a piac stabilitásának a védelme, ezen belül is elsődlegesen a fizetésképtelenné vált társaság hitelezőinek az érdekvédelme. A bíróság eljárását szakértőként támogató felszámolónak az ebbéli minősége fenntartásához társuló, az eljárásban érvényesíthető alap- és alanyi jogai nincsenek. A felszámoló tehát nem ügyfél a bíróság előtti felszámolási eljárásban, hanem lényegét tekintve szakértői feladatokat lát el. A bíróság felszámolót kirendelő és felmentő határozatára vonatkozó törvényi szabályozás azt a célt tartja szem előtt, hogy a fizetésképtelenné vált piaci szereplő piacról történő kivezetése rövid idő alatt, a lehető legkisebb zavart keltve, a lehető legteljesebb körű hitelezői igénykielégítés mellett történhessen meg. A felszámoló, a Csőd- és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) által szabályozott jogállásából és a felszámolási eljárásban elfoglalt helyéből következően fellebbezésével nem a felszámolásnak egy konkrét ügyben való lefolytatásához való jogát tudja érvényesíteni, hanem azt vitathatja, hogy az elsőfokú határozattal ellentétben az eljárása valóban jogszerűtlen volt-e. A Cstv.-n alapuló törvényes és jogos érdekei arra terjednek ki, hogy tisztázhassa intézkedései, döntései törvényes és jogszerű jellegét. További törvényes és jogos érdeke az, hogy hozzájusson a felmentésig végzett jogszerű munkáját ellentételező, összegszerűségében megfelelően megállapított díjazásához. Az adott felszámolási eljárásba történő visszahelyezés azonban a Kúria szerint olyan igény a felmentett felszámoló részéről, amelynek elmaradása – alaptalan felmentés esetében – számára valódi vagyoni sérelmet okozhat, a felszámolónak az elvégzett munkája után járó díjazásán felüli vagyoni igényének érvényesítése azonban a felszámolási eljárásokban még ilyen esetben sem élvez jogvédelmet. A felszámoló visszahelyezése, az ezzel szükségképpen együttjáró „átadás-átvétel”, a különböző felszámolók által végzett intézkedések vitatása elhúzná, megnehezítené az eljárás lefolytatását, ezáltal súlyosan sértené a jogbiztonságot, aminek a védelme a felszámoló vagyoni érdekeinek a védelmét nyilvánvalóan megelőzi. Kizárja a felmentett felszámoló visszahelyezését (akár kifejezett rendelkezéssel, akár a felmentés „mellőzésével”) az is, hogy a felmentéssel egyidejűleg kirendelt új felszámoló e minőségének a megszüntetésére, az újonnan kirendelt felszámoló felmentésére – jogszabályi rendelkezés hiányában – nincs lehetőség. Két felszámoló pedig nem működhet párhuzamosan egy felszámolási eljárásban.

- [4] A megismételt másodfokú eljárásban a Debreceni Ítéltábla a Fpkf.III.30.303/2016/5. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. A végzés indokolása szerint a másodfokú bíróság kiegészítette a tényállást azzal, hogy az indítványozót a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium időközben törölte a hatósági nyilvántartásból. Ennek nyomán a másodfokú bíróság nem vizsgálta a Kúria által előírt azon körülményt, hogy a felmentett felszámoló elkövette-e az elsőfokú bíróság által a terhére rótt ismétlődő vagy súlyos jogszabálysértést. Ennek oka, hogy az időközben bekövetkezett törlésre tekintettel a felmentés akkor is törvényes, ha egyébként az nyerne megállapítást, hogy a felszámoló felmentése az elsőfokú bíróság részéről megalapozatlan és jogszabálysértő volt. Kiemelte azt is a másodfokú bíróság, hogy a Kúria végzésében foglaltakhoz csak akkor lett volna kötve, ha a peranyag azonos lenne a korábbival.
- [5] 1.2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában arra hivatkozott, hogy a határozatok sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, C) cikk (1) bekezdését, M) cikk (1) és (2) bekezdését, R) cikk (1)–(3) bekezdését, I. cikk (1)–(4) bekezdését, XV. cikk (1) bekezdését, XXIV. cikk (1) és (2) bekezdését, XXVIII. cikk (7) bekezdését, továbbá a 28. cikket.
- [6] Az indítványozó előadta, hogy a Kúria végzése a fellebbezési jogot kiüresíti, formálissá teszi, a Cstv. szabályai-ból nem következik az, hogy a felszámoló ne kérhetné a státuszába történő visszahelyezését. Az 5/1992. (I. 23.) AB határozatra hivatkozva kifejtette, hogy a hatékony jogorvoslatnak biztosítania kell a támadott érdemi határozat megváltoztatásának vagy hatályon kívül helyezésének lehetőségét, azonban a nem érdemi döntéseknél az ilyen felülvizsgálat hiánya nem feltétlenül alkotmányellenes. A Kúriára hivatkozva leszögezte, hogy a felszámoló felmentése érdemi határozatnak minősül. Ennek ellenére szerinte a Kúria határozata folytán csak a járulékos kérdésekben állítható helyre az eredeti állapot, így nem biztosított a hatékony és érdemi jogorvoslat. Előadta, hogy a Kúria döntése mindezek miatt elvonta a másodfokú bíróság hatáskörét, ezáltal megsértette a törvényes bíróhoz való, Alaptörvényben biztosított jogot.
- [7] Az indítványozó szerint a Kúria végzése a másodfokú bíróságnak adott alaptörvény-ellenes utasítása miatt sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság elvét és egyértelműen jogalkotásnak is minősül, ami pedig szerinte a C) cikk (1) bekezdésébe ütközik.
- [8] A tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatban azt is kifejtette, hogy az államnak kötelessége biztosítani a bírósághoz fordulás valódi lehetőségét és részletezte, hogy az alapjogok korlátozására mikor nyílik lehetőség. Hangsúlyozta azt is, hogy erre csak törvényben kerülhetne sor, így arra jutott, hogy a Kúria végzése az Alaptörvény I. cikkét is sérti.
- [9] Álláspontja szerint a felszámoló jogsértő felmentése folytán a jogszabálysértően kinevezett új felszámoló az érvénytelen bírósági határozatra jogosultságot nem alapíthat, ráadásul visszaélésre ad lehetőséget, ha a hitelezők alaptalan, de folyamatos kifogásolási eljárások kezdeményezésével végérvényesen elmozdíthatják a jogszerűen eljáró felszámolót. Ennélfogva szerinte a jogszerűtlenül kijelölt felszámoló érdekei nem élvezhetnek védelmet a jogszerűtlenül felmentett felszámolóval szemben. Indokai alátámasztására felhívta az Alaptörvény 28. cikkét is. Kifejezetten aggályosnak tartja, hogy ebben a tekintetben a Kúria álláspontja teljesen ellentétes a Nemzetgazdasági Minisztérium értelmezésével, amely szerint biztosítani kell a felmentett felszámoló „visszahelyezhetőségét”.
- [10] Megemlítette azt is, hogy a Kúria határozata sérti a vállalkozás szabadságát. Ebben a körben az Alaptörvény M) cikkére hivatkozik. Szerinte a jogszerűtlenül kijelölt felszámoló jogosulatlan gazdasági előnyre tesz szert, ami sérti a felszámolók közötti versenyt.
- [11] Végül abbéli véleményének is hangot adott, hogy a kúriai jogértelmezés helyett konkrét és egyértelmű jogszabályi előírásokra lenne szükség.
- [12] 1.3. Az Alkotmánybíróság felhívására az indítványozó kiegészítette az indítványát, amelyben lényegében a Debreceni Ítéltábla végzésére vonatkozóan megismételte az indítvány – eredetileg a Kúria végzésével kapcsolatos – legfontosabb állításait. Emellett hivatkozott a Cstv. olyan irányú tervezett módosítására is, ami megszüntetné a felszámoló felmentése esetén az előzetes végrehajthatóságot.

- [13] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) és (2) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [14] 2.1. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 27. §-ára alapozza, amely szerint alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [15] 2.2. Az Abtv. 30. § (1) bekezdésének első fordulata szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó a sérelmezett jogerős végzést 2016. szeptember 29. napján vette át, míg az alkotmányjogi panaszt határidőben, 2016. november 11. napján adta postára.
- [16] Az indítványozó jogi képviselővel jár el. Érvényes, az Alkotmánybíróság eljárására vonatkozó ügyvédi meghatalmazást csatolt.
- [17] Az alkotmányjogi panasszal támadott ítéletábrai határozat az ügy érdemében hozott döntésnek minősül, ellene nincs helye fellebbezésnek, az indítvány tehát e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.
- [18] Az indítványozó az alapügyben felszámoló volt, a sérelmezett döntés az ő felmentésével kapcsolatban született, így érintettsége a támadott bírósági határozatokkal összefüggésben egyértelműen megállapítható.
- [19] 2.3. A befogadhatóság formai feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítvány csak részben felel meg az alkotmányjogi panasszal szemben támasztott, az Abtv. 52. § (1) és (1b) bekezdésekben foglalt követelményeknek.
- [20] Az indítvány az Abtv. követelményeinek megfelelően meghatározza az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit, továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntéseket, valamint kifejezett kérelmet fogalmaz meg azok megsemmisítésére. Az indítványozó az Alaptörvényben biztosított jogainak sérelmét alkotmányjogilag értékelhető indokolással támasztotta alá.
- [21] Ugyanakkor az indítványban megjelölt C) cikk (1) bekezdés, M) cikk, R) cikk, I. cikk, továbbá 28. cikk nem minősül Alaptörvényben biztosított jognak, míg a B) cikk (1) bekezdésére az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint csak a kellő felkészülési idő hiányára, illetve a visszaható hatályú jogalkotás tilalmára tekintettel alapítható alkotmányjogi panasz [pl. 3062/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [86]–[91], 3041/2014. (III. 13.) AB végzés, Indokolás [22]]. Így ezek az indítványi elemek nem felelnek meg az Abtv. 27. § a) pontja előírásának.
- [22] 2.4. Az Abtv. 29. §-a alapján az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. Ez a feltétel a jelen ügyben benyújtott panasz vonatkozásában nem teljesült.
- [23] Az indítvány ugyan a Kúria végzésével kapcsolatban részletes indokolást tartalmaz, azonban megjegyzendő, hogy jelen ügyben nem a Kúria határozata zárta le az alapügyet, hiszen a hatályon kívül helyezésre tekintettel ezt követően született meg a Debreceni Ítéletábrá jogerős végzése. Az indítványozó arra építi az érvelését, hogy a Kúria végzésében foglaltakhoz az alsóbb fokú bíróság kötve van a megismételt eljárás során, így az abban foglalt vélt alaptörvény-ellenesség szükségképpen eredményezi a jogerős határozat alaptörvény-ellenességét is. Az Alkotmánybíróság azonban észlelte, hogy a megismételt eljárásban a Debreceni Ítéletábrá teljes egészében figyelmen kívül hagyta a Kúria végzésében foglaltakat és döntését kizárólag az időközben megváltozott tényállásra alapozva hozta meg. Ilyen módon a támadott kúriai határozat mindösszesen a hatályon kívül helyezés ténye folytán gyakorolt hatást a jogerős végzésre, önmagában azonban ennek alaptörvény-ellenességét az indítványozó nem állította, csak a döntés indokolásában foglalt utasítások alaptörvény-ellenességét hangsúlyozta. A kúriai döntés indokolásában foglaltak azonban egyáltalán nem jutottak érvényre a jogerős határozatban, hiszen az a fentiek szerint teljesen más indokokon nyugszik. Ennélfogva az indítvány az Ítéletábrá által hozott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét nem veti fel, a Kúria döntését pedig

ezen túlmenően azért nem vizsgálta az Alkotmánybíróság, mert a fenti indokok miatt nem tekinthető az ügy érdemében hozott döntésnek (Abtv. 27. §).

[24] 3. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. szeptember 26.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1887/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3232/2017. (X. 3.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 41.Pf.633.959/2016/3. számú jogerős ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz a Fővárosi Törvényszék 41.Pf.633.959/2016/3 számú jogerős ítélete, valamint azzal összefüggésben a Pesti Központi Kerületi Bíróság 5.P.52.793/2015/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt. Alkotmányjogi panaszának kiegészítésében ezen felül az indítványozó kezdeményezte, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 28. § (1) bekezdése alkalmazásával a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kktv.) 15/A. § (1)–(5) bekezdéseinek, 15/C. § (1)–(2) bekezdéseinek, valamint a Fővárosi Önkormányzat Budapest főváros közigazgatási területén a járművel várakozás rendjének egységes kialakításáról, a várakozás díjáról és az üzemképtelen járművek tárolásának szabályozásáról szóló 30/2010. (VI. 4.) Főv. Kgy. rendeletének (a továbbiakban: Rendelet) az Alaptörvénnyel való összhangját illető vizsgálatát is folytassa le.
- [2] Kérelmét az indítványozó az alkotmányjogi panaszában, illetve annak kiegészítésében az Alaptörvény I. cikkének, XIII. cikkének, XXIV. cikk (1) bekezdésének, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseinek sérelmére alapította.
- [3] 2. Az indítványozó 2012. február 1-je és 2012. június 29-e között összesen 24 alkalommal lejárt parkolójeggyel, vagy érvényes parkolójegy nélkül várakozott Budapest V. kerület egyes részein. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló perben a felperes Belváros-Lipótváros Főváros V. kerület Önkormányzata (továbbiakban: Önkormányzat) ezen parkolási eseményekből eredő igényét érvényesítette az indítványozóval mint a perben érintett gépjármű üzemtartóijával szemben. Az elsőfokú bíróság a keresetben megjelölt 410 000 Ft tőkeösszeg (parkolási díj és pótdíj), valamint 90.000 Ft perköltség (felperes ügyvédi munkadíja és a fizetési meghagyásos eljárás díja) tekintetében marasztalta az indítványozót, a felperes ezt meghaladó perköltségigényét az ügyviteli díj, adatlekérdezési díj és készkiadás tekintetében nem találta megalapozottnak.
- [4] A bíróság ítéletében felvett pertörténet alapján a per megindítására az alábbiak szerint került sor. A parkolási események kapcsán az ellenőrzést és a parkolási díj és pótdíj (továbbiakban: parkolási bírság) kiszabását a Fővárosi Közterületi Parkolási Társaság (továbbiakban: FKPT) végezte, továbbá az FKPT küldte ki az ezekhez kapcsolódó fizetési felszólításokat és kérelmezte az eljáró közjegyzőnél a fizetési meghagyás kibocsátását 2012. december 19. napján. A közjegyző a fizetési meghagyást 2012. december 21-én bocsátotta ki, ezzel szemben az indítványozó 2013. január 23-án ellentmondással élt, amely következtében az eljárás perré alakult az alábbiak szerint.
- [5] Tekintettel arra, hogy 2012. december 31. napján az FKPT megszűnt, az Önkormányzat határidőben érkezett előkészítő iratában a kereseti kérelmet fenntartotta, és tájékoztatta a bíróságot az FKPT megszűnésének tényéről, és arról, hogy annak jogutódjaként perbe kíván lépni. A bíróság az aktanyomatot a közjegyző részére visszaküldte azzal, hogy az eljárás félbeszakadását és a jogutódlást állapítsa meg, ezek hiányában az eljárás nem alakul perré. Ezek megtörténte után a közjegyző ismét megküldte az aktanyomatot a bíróságra, de az a Pp. 112. § (1) bekezdésére történő tájékoztatással (amely szerint az eljárás félbeszakadásával minden határidő megszakad, ennek megszűnésétől pedig a határidők újrakezdődnek, és aminek következtében az eljárási határidők újbóli megnyílására okot adó valamennyi határozatot a felekkel újra közölni kell) visszaküldte azt a közjegyzőnek, így az eljárás továbbra sem alakult perré. A közjegyző a fizetési meghagyást újra kézbesítette a kötelezett részére, aki 2013. november 13-án ismét ellentmondással élt, erre tekintettel a közjegyző megállapította, hogy

az eljárás perré alakult, azonban mivel ellentmondásában az indítványozó fizetési meghagyásos eljárás megszüntetése iránti, és eljárási szabálysértésre vonatkozó kérelmei tárgyában a közjegyző nem döntött, a bíróság 2014. január 14. napján kelt megkeresésében arról tájékoztatta a közjegyzőt, hogy az eljárás továbbra sem alakult perré. A közjegyző a fenti kérelmet és az indítványozó e döntéssel szembeni fellebbezését jogerős végzésével elutasította.

- [6] Az e döntéssel szemben előterjesztett fellebbezés nyomán a Veszprémi Törvényszék a végzést – az illetékfizetésre kötelező rész kivételével – helyben hagyta, így a közjegyző végzéssel ismételtén megállapította, hogy az eljárás perré alakult. Ezt követően a bíróság felhívására a felperes úgy nyilatkozott, hogy a 2014. december 18. napján előterjesztett előkészítő iratot a jogutód nevében előterjesztett iratnak kéri tekinteni, ezért a bíróság tájékoztatta a közjegyzőt, hogy a kibocsátott fizetési meghagyáson a jogosult nevének kijavítása szükséges. Miután a közjegyző a jogosult nevét végzéssel kijavította, a bíróság intézkedett a per kitűzése iránt.
- [7] Az indítványozó részben eljárási természetű kifogásokra hivatkozva, részben érdemi érvelést előterjesztve elsődlegesen a per megszüntetését, másodlagosan pedig a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Az eljárási kifogások tekintetében az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a per megszüntetésének a Pp. 318. § (1) bekezdés a) pontja szerint, illetve a Pp. 157. § a) pontja szerint nem volt helye, a jogutódlás megállapítására helyesen került sor, a felperes az FKPT jogutódja, az FKPT jogosult volt a parkolási bírság iránti igényt az alperessel szembeni fizetési meghagyásos eljárás kezdeményezésével érvényesíteni, valamint az indítványozó eljárás szabálytalansága iránti kifogása alaptalan. Az indítványozó érdemi érvelésében egyfelől a követelés elévülésére hivatkozott, másfelől vitatta a szabálytalan parkolás tényét is. Előbbi érvelése tekintetében a bíróság megállapította, hogy nincs jelentősége annak, hogy a fizetési felszólítások átvételét a felperes nem igazolta tértivevénnyel, hanem pusztán a postázás tényét bizonyította a postakönyv bemutatásával, mivel ezáltal a Kktv. 15/D. § (1) bekezdésében foglalt 60 napos jogvesztő határidőn belüli megküldés tényét (nem pedig a címzett általi átvételt) megfelelően igazolta. Rámutatott, hogy az elévülést a fizetési felszólítás csak abban az esetben szakítja meg, ha az a kötelezettel közlésre is kerül, aminek igazolására a postakönyv valóban nem alkalmas, így az elévülés megszakadása önmagában a fizetési felszólítás megküldésével nem következett be. Azonban, mivel a 60 napon belüli megküldés törvényi feltételének teljesülését a fentiek szerint bizonyítottnak látta, az elévülést pedig a követelés bírósági úton történő érvényesítése is megszakítja, és a fizetési meghagyás iránti igény benyújtására a vitatott parkolási eseményektől számított, a Kktv. 15/C. § (3) bekezdésében írt egy éves elévülési időn belül sor került, a követelés nem évült el. Osztotta a felperes arra való hivatkozását is, hogy „jogszabály nem tiltja, hogy a fizetési felszólításban a tőkekövetelés (parkolási díj és pótdíj) mellett a jogosult egyéb költségkövetelést is megjelöljön, így a fizetési felszólítás tartalma alapján az nem ütközik jogszabályba”.
- [8] A szabálytalan parkolás ténybeli alapját vitató indítványozói érveléssel kapcsolatban pedig az elsőfokú bíróság, amint azt a perleírásban a másodfokú bíróság is rögzítette, úgy foglalt állást, hogy „a felperes az általa – a parkolási eseményről – csatolt fényképfelvételekkel és adatlapokkal azok azonos tartalmára figyelemmel hitelt érdemlően igazolta, hogy a követelés alapja fennáll, azaz, hogy a megjelölt időpontban az alperes tulajdonában álló gépjármű a jogszabályban meghatározott területen, díjfizetési kötelezettség alá eső időtartamon belül érvényes parkolójegy nélkül, lejárt parkolójeggyel várakozott. Ezzel szemben a bizonyítási teher átfordulása útján az alperesnek kellett bizonyítania, hogy a megjelölt időpontban érvényes parkolójeggyel parkolt a megjelölt várakozóhelyen, illetve a megjelölt időpontban és helyszínen nem parkolt.” Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes ezen bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget. Utalt továbbá arra, hogy az alperes azt az állítását sem bizonyította, hogy a parkolási események helyszínén csupán várakozott. Osztotta a felperes azon hivatkozását, mely szerint a csatolt fényképfelvételeken nem látható olyan személy, aki a gépjárműben várakozott volna; és azt, hogy a 24 parkolási eseményből 19 esetben az alperes rendelkezett parkolójeggyel, úgy értékelte, hogy az indítványozó tudott arról, hogy parkolási szolgáltatást vesz igénybe, azonban a parkolójegye lejárt, és az ennek ellenére nem került meghosszabbításra. Mindezekre tekintettel állapította meg a bíróság, hogy a felperes Önkormányzat a becsatolt okirati bizonyítékok alapján a bizonyítási kötelezettségét teljesítette, és erre figyelemmel állapította meg a keresetlevélben foglaltakkal egyezően a tényállást és marasztalta az indítványozót.
- [9] Az indítványozó fellebbezése következtében másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék a támadott jogerős ítéletében megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást teljes körűen feltárta, azt, továbbá az irányadó jogszabályi rendelkezéseket helyesen állapította meg, a jogszabályi rendelkezéseket helyesen értelmezve és a bizonyítékokat okszerűen értékelve megalapozott és helytálló döntést hozott. Tekintettel arra, hogy az indít-

ványozó a fellebbezésében lényegében a korábbi eljárásban előadottakat és elbíráltakat ismételte meg, a fellebbezés kapcsán mindössze néhány, a közjegyzői iratok bekérésével, és többszöri visszaküldésével kapcsolatos indítványozói (eljárási) kifogásra reflektált külön; megállapította, hogy az azokat elrendelő – a per folyamatba helyezésével kapcsolatos körülményeket tisztázó, korábban részletezett – végzések ellen az irányadó jogszabályok alapján nincsen helye jogorvoslatnak, és azok kapcsán az indítványozónak a Pp. 157. § a) pontja alapján történő megszüntetési hivatkozása is alaptalan. Kitért továbbá az indítványozónak az elévüléssel és a fizetési felszólítás tértivevény nélkül történő postázásával kapcsolatos jogi álláspontjának értékelésére, illetve a fizetési felszólítás tartalmával kapcsolatos indítványozói kifogásokra is. Megállapította továbbá, hogy bár a fellebbezésében az indítványozó a kisértékű perekre vonatkozó határidők megsértésére is hivatkozott, azonban azok megsértése – figyelemmel arra is, hogy az indítványozó erre vonatkozóan érvelést nem fejtett ki – a rendelkezésre álló iratok alapján nem volt megállapítható. Mindezekre tekintettel a törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét annak helyes indokaira tekintettel helybenhagyta.

- [10] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát a jogerős döntéssel szemben nyújtotta be, az elsőfokú bíróság döntésére is kiterjedően a döntés alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve. Indítványa kiegészítésében az indítványozó a Kktv. és a Rendelet alaptörvény-ellenességére vonatkozó korábbi érvelését kiegészítve kezdeményezte az Abtv. 28. § (1) bekezdése szerinti áttéréssel történő, a nevezett jogszabályok ügyében alkalmazott rendelkezéseinek Alaptörvénnyel való összhangjára irányuló vizsgálat lefolytatását is.
- [11] Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban, illetve annak kiegészítésében lényegében a közjegyzői és a bírósági eljárásban is felhozott és elbírált érveit, kifogásait ismételte meg a felperes személyében bekövetkezett jogutódlás és annak tisztázása körüli eljárási, és anyagi jogi jogszerűségi kifogásai, a bíróságoknak az elévüléssel kapcsolatos érvelésével ellentétes állásfoglalása, valamint a parkolási bírság kiszabásának jogalapja, azaz a szabálytalan parkolás tényének bizonyítottsága tekintetében. Ezek álláspontja szerinti jogszerűtlen elbírálása az Alaptörvény I. cikkének, XXIV. cikk (1) bekezdésének, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseinek sérelmét okozták. Beadványaiban a korábbi eljárásokhoz képest új elemként a Kktv. és a Rendelet szabályai kapcsán az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése és XIII. cikk (1) bekezdése sérelmét állító érvelése jelent meg, ugyanakkor ezen rendelkezések vizsgálatát nem az Abtv. 26. § (1) bekezdésében foglaltakra alapított alkotmányjogi panasz keretén belül, hanem az Abtv. 28. § (1) bekezdésének alkalmazására irányuló kezdeményezés útján kérte.
- [12] 3. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának formai és tartalmi feltételeit vizsgálja. Ezekkel kapcsolatban a következőket állapította meg.
- [13] 3.1. Az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság formai feltételeinek [Abtv. 30. § (1) bekezdés, valamint 52. § (1b) bekezdés a)–f) pont] megfelelő.
- [14] Az indítványozó jogi képviselője a támadott ítéletét 2016. október 4-én vette át. Az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszt ezen időponthoz képest az Abtv. 30. § (1) bekezdésében írt 60 napos határidőn belül, 2016. december 5-én adta postára.
- [15] Az alkotmányjogi panasz – illetve annak kiegészítése – az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglalt további formai követelményeknek eleget tesz. Megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (Abtv. 27. §), az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [I. cikk, XIII. cikk, XXIV. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései], és kifejezett kérelmet tartalmaz a Fővárosi Törvényszék, valamint azzal összefüggésben a Pesti Központi Kerületi Bíróság támadott döntése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére. Az indítvány és annak kiegészítése a hivatkozott alaptörvényi rendelkezések tekintetében tartalmaz a támadott ítélet(ek) alaptörvény-ellenességére vonatkozó okfejtést.
- [16] 3.2. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság megvizsgálta az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [17] 3.2.1. Az Abtv. 27. §-ában meghatározott egyedi ügyben való érintettség megállapítható: az indítványozó mint az alkotmányjogi panasz benyújtásának alapjául szolgáló per alperese nyilvánvalóan érintettnek tekinthető.
- [18] Az indítványozó a rendelkezésre álló rendes jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, az alkotmányjogi panasz a Fővárosi Törvényszék jogerős ítélete ellen irányul. Mivel a támadott jogerős ítéletben elbírált követelés

az egymillió forintot nem éri el, a Pp. alapján az indítványozó a döntéssel szemben felülvizsgálati kérelmet nem terjeszthetett elő.

- [19] 3.2.2. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel a befogadhatóság tartalmi feltételeivel összefüggésben az indítvánnyal kapcsolatban a következőket állapította meg.
- [20] Sem az Alaptörvény indítványozó által általánosságban hivatkozott I. cikke, sem pedig annak külön is megjelölt (3) bekezdése nem tartalmaz olyan, az indítványozót megillető Alaptörvényben biztosított jogot, amelynek sérelmére alkotmányjogi panaszt lehet alapítani, így az indítványozó ezekkel kapcsolatos érvei az Abtv. 27. §-a alapján nem képezheték érdemi vizsgálat tárgyát.
- [21] Az indítványozó által állított egyéb alapjogi sérelmekkel [Alaptörvény XIII. cikk, XXIV. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései] összefüggésben előadott érvek valójában az ügyben meghozott, az indítványozó számára sérelmes bírósági döntés megállapításainak tartalmi, és nem alkotmányossági kritikáján alapulnak.
- [22] Az eljáró bíróságok döntéseik indokolásában részletesen számot adtak arról, hogy a fizetési felszólításokat kiküldő, illetve a fizetési meghagyásos eljárást kezdeményező parkolási társaság személyében a fizetési meghagyásos eljárás folyamatban léte alatt történt változás (a társaság megszűnése) hogyan befolyásolta az ezen eljárás nyomán (végül, a jogutódlás tényének közjegyző általi megállapítását követően) megindult perben a felperes jogutód perbeli legitimációját. A döntések tartalmazzák az ehhez vezető folyamat (az aktanyomat közjegyzőnek történő többszöri visszaküldése, a per folyamatba tételéhez szükséges, a jogszabályi feltételek biztosítására irányuló közjegyzői eljárások lefolytatása, végzések meghozatala) leírását, az ennek végigviteléhez szükséges bírósági végzések eljárásjogi jellegét, illetve az ezekkel kapcsolatos, a jogorvoslat lehetőségével összefüggő indítványozói kifogások elbírálását. A döntéseikben a bíróságok – egybehangzóan – állást foglaltak abban a kérdésben, hogy a fizetési felszólítások megküldésének tértivevény helyett postakönyvvel történő bizonyítása az ügy érdemi elbírálására a vonatkozó törvényi rendelkezések alapján milyen hatással van (a feladás tényét bizonyítják ugyan, de a kötelezett általi átvétel tényét nem, az elévülést pedig nem szakítják meg; utóbbinak viszont nincs jelentősége, mivel az eljárási cselekményekre az elévülési határidőn belül került sor). A tényleges parkolási események kapcsán a bíróságok a jogszabályok alapján a bizonyítást lefolytatták, a rendelkezésre bocsátott bizonyítékokat azok megfeleltetése szempontjából is értékelték, az ezen bizonyítékokra alapított döntéseik indokairól számot adtak. Az indítványozónak a fizetési felszólítások tartalmával, azok egyes tételeinek megengedhetőségével kapcsolatban a jogszabályokra történő hivatkozással állást foglaltak, a kisértékű perekre vonatkozó időszzerűségi követelmények sérelmével kapcsolatos kifogással összefüggésben pedig a törvényszék kifejtette, hogy arra nézve az indítványozó érdemi indokolást nem terjesztett elő, az iratokból pedig a bíróság mérlegelése szerint a határidők sérelme nem volt megállapítható. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó valamennyi, az alaptörvény-ellenesség tekintetében kifejtett érve és hivatkozása az eljáró bíróságok által elbírálásra került már az eljárások során is. A támadott döntésekből megállapítható, hogy milyen – az indítványozóétól eltérő – (szak)jogi érveken, törvényértelmezéseken alapult az indítványozó marasztalása; olyan lényeges indítványozói hivatkozás, kérelem, amelyet a bíróságok az arra vonatkozó indokolás mellett ne bíráltak volna el, az iratokból nem volt feltárható.
- [23] Figyelemmel a fentiekre nem alkotmányossági, hanem polgári jogi tény- és szakkérdésnek minősült annak eldöntése, hogy az indítványozónak a perben történt marasztalása alapos volt-e. Az Alkotmánybíróság azonban az ezzel kapcsolatos következetes gyakorlata értelmében alkotmányjogi panasz alapján eljárva is csak az alkotmányossági szempontokat vizsgálja, tartózkodik attól, hogy a tényállás megállapítására, a jogszabályok értelmezésére és azok alkalmazására hivatott bíróságok tevékenységét felülbírálja. Az Alkotmánybíróság ismételten rámutat arra, hogy „[s]em a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {elsőként lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}. Amennyiben az alkotmányjogi panasszal támadott bírói ítélet kapcsán megállapítható, hogy az valamennyi, az ügy szempontjából lényeges kérdés vizsgálatára kitér, az értékelés szempontjairól megfelelően számot ad „[A]z Alkotmánybíróság [...] a rendes bíróságoktól eltérően nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság nem vizsgálja

azt sem, hogy az indokolásban megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {3237/2012. (IX. 28.) AB végzés, 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]} {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}.

- [24] Az indítványozó által támadott bírósági döntések ezért – a jelen ügyben feltárható összefüggések alapján – egyik, az indítványozó által megjelölt alaptörvényi rendelkezés alapján sem képezhettek érdemi vizsgálat tárgyát.
- [25] Az Abtv. 51. § (1) bekezdése értelmében: „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény, valamint e törvény szerint arra jogosult indítványa alapján jár el.” Az e rendelkezésben foglalt indítványhoz kötöttség főszabályát törli át az Abtv. 52. § (2) bekezdése, amely alapján: „[a]z Alkotmánybíróság által lefolytatott vizsgálat a megjelölt alkotmányosági kérelemre korlátozódik. Ez a rendelkezés nem érinti az Alkotmánybíróságnak a 28. § (1) bekezdésben, a 32. § (1) bekezdésben, a 38. § (1) bekezdésben és a 46. § (1) és (3) bekezdésben meghatározott, hivatalból megtehető megállapításokra vonatkozó hatáskörét, valamint az Alaptörvény 24. cikk (4) bekezdésében foglaltakat.” Az Abtv. 28. § (1) bekezdése szerint pedig: „[a]z Alkotmánybíróság a 27. §-ban meghatározott bírói döntés felülvizsgálatára irányuló eljárásban a 26. § szerinti, jogszabály Alaptörvénnyel való összhangját illető vizsgálatot is lefolytathatja.” Az Abtv. ezen rendelkezései alapján az indítványozó ezen kérelmét nem lehet alkotmányjogi panasznak tekinteni, csak az Alkotmánybíróság hivatalból történő eljárása kezdeményezésének. Jelen ügyben azonban az Alkotmánybíróság nem látta szükségesnek az Abtv. 28. § (1) bekezdése alkalmazását {lásd korábban pl.: 3085/2016. (IV. 18.) AB végzés, Indokolás [40]–[41]}.
- [26] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz befogadására, mivel az nem felel meg az Abtv. 29. §-ában, illetve 27. §-ában írott feltételeknek, nincs lehetőség. Az Alkotmánybíróság ezért a kérelmet az Abtv. 47. § (1) bekezdése, 50. §-a és az 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. szeptember 26.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2054/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3233/2017. (X. 3.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Miskolci Törvényszék 2.Pf.21.322/2016/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Szikinger István ügyvéd, 1027 Budapest, Margit krt. 50–52. 1/12.) eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló perben megállapított tényállás szerint az indítványozó és élettársa által használt lakásban a gázszolgáltatást biztosító szolgáltatóval az indítványozó élettársa állt szerződéses jogviszonyban. Az indítványozó élettársa – mielőtt a lakásból elköltözött – közüzemi díjhátralékot halmozott fel. Annak érdekében, hogy az ingatlant a gáz-szolgáltatásból ne kapcsolják ki, a lakásban maradó indítványozó a volt élettársa nevére és fogyasztói számára kiállított csekken befizette a 48 008 Ft hátralékot, majd ezt követően a szolgáltatóval közüzemi szerződést kötött. A szerződés szerint az indítványozó éves egyenletes részszámlázást választott, ezért a szolgáltató és közte elszámolásra évente egy alkalommal, a mérőleolvasást követően került sor. Az indítványozó később arra kérte a szolgáltatót, hogy a volt élettársa nevében befizetett összeget a folyószámlájára vezessék át, azon számolják el. Kérésének a szolgáltató nem tett eleget, és arról is tájékoztatta az indítványozót, hogy a volt élettársával fennálló jogvitájába nem kíván beavatkozni. A szolgáltató 2009 augusztusában, majd ezt követően több alkalommal 43 422 Ft tartozás megfizetésére hívta fel az indítványozót, aki nem tett eleget a felhívásnak, továbbra is a volt élettársa nevében befizetett összeg jóváírását kérte.
- [3] Időközben a szolgáltató engedményezte az indítványozóval szemben fennálló követelését. Az indítványozó az engedményes felszólításaira sem fizette meg a tartozást, ezért a jogutód fizetési meghagyás kibocsátását kérte vele szemben. Az indítványozó ellentmondása folytán perré alakult eljárásban az indítványozó a kereset elutasítását kérte, és viszontkeresetet terjesztett elő. Az indítványozó szerint a sűrűn küldött fizetési felszólításokkal a felperesi jogelőd durván megsértette személyhez fűződő jogait, mert a környéken olyan híre terjedt el, hogy nem fizeti a számláit, ez pedig megalázó volt számára. Állította, hogy a felperesi jogelőd magatartása miatt egészségi állapotában is romlás következett be, emiatt a felperest ötszázezer forint nemvagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni.
- [4] A Miskolci Járásbíróság 29.P.22.129/2014/61. számú ítéletével a felperes keresetének helyt adott, az alperes viszontkeresetét bizonyítottság hiányában elutasította. A viszontkereset elutasítását az elsőfokú bíróság többek között azzal indokolta, hogy az egészségromlás tényét szakértői vélemény hiányában nem lehetett megállapítani, mivel a bíróság nem rendelkezett szakértelemmel ennek a ténynek a megítéléséhez. A bíróság hivatkozott arra, hogy a viszontkereset vonatkozásában bizonyításra köteles alperest tájékoztatta az orvos-szakértői bizonyítás szükségességéről, aki ennek ellenére – arra hivatkozva, hogy a becsatolt orvosi iratok alapján is megállapítható egészségi állapotának rosszabbodása – nem terjesztett elő bizonyítási indítványt szakértő kirendelésére. Az alperes fellebbezése folytán másodfokon eljáró Miskolci Törvényszék 2.Pf.21.322/2016/5. számú ítéletével helyes indokai alapján helybenhagyta az elsőfokú ítéletet. Hangsúlyozta, hogy a felperes részéről semmilyen jogellenes magatartás nem volt bizonyítható, így eleve kizárt, hogy az alperesnek jogszerűen nemvagyoni kár iránti igénye keletkezessen.

- [5] 2. Az Alkotmánybíróság főtítkárának felhívására részben pontosított alkotmányjogi panaszában az indítványozó azt állította, hogy a másodfokú bíróság által helybenhagyott elsőfokú ítélet sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát. Érvéle szerint viszontkeresetét azért utasította el a bíróság, mert nem kívánt, vagy nem tudott szakértői költséget előlegezni, vagyis lényegében anyagi okok miatt sérült a jogvita bíróság általi elbírálásához való joga. Hangsúlyozta, hogy a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 3. § (5) bekezdésében rögzített szabad bizonyítás elve alapján a bíróság nem volt kötve szakértői bizonyításhoz, és a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékok alapján megítélhette volna követelését. A perben lefolytatott bizonyítási eljárással kapcsolatban sérelmezte továbbá, hogy a felperesi követelést a bíróság az eredeti folyószámla beszerzése nélkül, illetve az általa „kényszer hatására” befizetett hátralék összegének figyelmén kívül hagyásával ítélte meg.
- [6] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben előírt feltételeknek.
- [7] Az Abtv. 27. §-a értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés *a)* az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és *b)* az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. E szabályokra figyelemmel az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy a panasz befogadhatóságának vizsgálatát a jogerős másodfokú ítélet elleni panaszra szűkítette. Vizsgálata eredményeként az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okoknál fogva nem fogadható be.
- [8] Az Abtv. 52. § (1) bekezdés szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés értelmében a kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az *a)–f)* pontokba foglaltakat. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy ezeknek a feltételeknek az indítvány csak részben tesz eleget. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pontja alapján a kérelemben meg kell jelölni az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, az *e)* pont szerint pedig indokolást kell előterjeszteni arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével. A jogi képviselővel eljáró indítványozót az Alkotmánybíróság főtítkára felhívta a *b)* és *e)* pontban foglaltak hiányának pótlására, de az indítványozó a felhívásának csak formálisan tett eleget azzal, hogy megismételte azokat az elsőfokú eljárásban lefolytatott bizonyítással kapcsolatos szakjogi, törvényességi kifogásait, amelyek állítása szerint alapjogának sérelméhez vezettek. Az indítványozó ugyanakkor nem terjesztett elő a saját alapjogsérelmét alátámasztó, alkotmányjogilag értékelhető érvelést, indokolást arra vonatkozóan, hogy az alkotmányjogi panasszal támadható jogerős másodfokú ítélet miért ellentétes a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal.
- [9] Az indítvány tartalma alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó tényleges szándéka a számára kedvezőtlen ítéletnek ténykérdésekben történő, és nem alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára irányult. Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy mint az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve, az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d)* pontja szerint a bírói döntéseket is csak az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, hatásköre a bírói döntésben foglalt jogértelmezés alaptörvény-ellenességének, alapjogokkal való összhangjának vizsgálatára korlátozódik {például 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „[a]z eljárás lefolytatása, a tényállás megállapítása és értékelése, az alkalmazandó jog meghatározása és annak az értelmezése kizárólag a rendes bíróság feladata.” {3037/2014. (III. 13.) AB határozat, Indokolás [29]}.
- [10] Az indítványozó kérelme a XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontjában foglaltaknak, az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint pedig az indokolás hiánya az ügy érdemi elbírálásának akadálya {lásd például: a 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]}.

[11] A fentiekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt – figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésére – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. szeptember 26.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/10/2017.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3234/2017. (X. 3.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.21.495/2016/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján a Kúria Pfv.I.21.495/2016/4. számú végzésével szemben. Az indítványozó a kúriai végzés alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését azért kérte, mert az véleménye szerint ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, XIII. cikkével és XXIV. cikkével.
- [2] 1.1. Az alapul szolgáló ügyben az indítványozó keresetet indított a Fővárosi Törvényszék előtt kötelesrész kiadása iránt. Az elsőfokú bíróság az indítványozó keresetét túlnyomó részben alaposnak találta, és az alpereseket az ítélet rendelkező részében meghatározott tőkeösszegek és ezek után 2007. április 15. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamat megfizetésére kötelezte. Az elsőfokú ítélettel szemben egyes alperesek fellebbezést terjesztettek elő, az indítványozó pedig csatlakozó fellebbezést nyújtott be. A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság úgy változtatta meg az elsőfokú ítéletet, hogy a fellebbező alperesek tekintetében a kamatfizetés kezdő időpontját 2014. február 15. napjára módosította. Egyúttal az ítéletet kiegészítette azzal, hogy az egyes alperesek mely vagyontárgyakkal és azok hasznaival felelnek a tartozásért. Az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a jogerős ítéletnek azon rendelkezésével szemben, mely a kamatfizetési kötelezettség kezdő időpontjaként 2014. február 15. napját határozta meg. Kérelmét a Kúria az alkotmányjogi panaszszal támadott végzésével hivatalból elutasította.
- [3] A végzés indokolásában a bíróság utalt arra, hogy a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 271. § (1) bekezdés c) pontja értelmében nincs helye felülvizsgálatnak a jogerős határozatnak csupán a kamatfizetésre vonatkozó rendelkezése ellen. A Pp. 271. § (1) bekezdés c) pontját a 2012. évi CXVII. törvény 6. § (1) bekezdése módosította, és hatályon kívül helyezte a c) pont második fordulatát, melynek értelmében felülvizsgálatnak van helye a jogerős határozatnak a kamatfizetésre vonatkozó rendelkezése ellen, amennyiben a fellebbezés is kizárólag az elsőfokú határozat e rendelkezése ellen irányult. A módosított szabály 2012. szeptember 1-jén lépett hatályba. A Kúria a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 15. § (1) bekezdésére tekintettel, mely szerint a jogszabályi rendelkezést – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – a hatálybalépését követően megkezdett eljárási cselekményekre kell alkalmazni, úgy ítélte meg, hogy az indítványozó esetében a 2012. szeptember 1-jétől hatályos szabály alkalmazandó, a felülvizsgálati kérelem előterjesztése ugyanis önálló eljárási cselekménynek minősül, nem pedig egy megkezdett eljárási cselekmény folytatásának. Az indítványozó a felülvizsgálati kérelmével együtt személyes költségmentesség iránti kérelmet is előterjesztett. Ám ezt a Kúria a Pp. 85. § (2) bekezdés a) pontjára figyelemmel érdemben nem vizsgálta meg.
- [4] 1.2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a végzés alaptörvény-ellenességének alátámasztásaként előadta: „azzal, hogy a Kúria önálló eljárási cselekménynek minősítette a felülvizsgálati kérelmet egy olyan eljárásban, amelyre egyébként a felülvizsgálati kérelmemben kifejtett indokok szerint nem vonatkozik a Pp. 2012. szeptember 1-jén hatálybalépett módosítása, olyan új jogi helyzet keletkezett, amely alapján az engem jogszerűen megillető pénztulajdon került elvonásra, ezáltal egyúttal sérült az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből levezethető jogbiztonság elve is”.
- [5] Főtitkári hiánypótlási felhívást követően az indítványozó kiegészítette alkotmányjogi panaszát. A jogerős ítélet kapcsán azzal érvelt, hogy a másodfokú bíróság elvonta a tulajdonát, vagyis jelentős pénzösszegetől esett el, mert a bíróság a jogszabályokkal ellentétesen hozta meg döntését, miközben a tulajdonjog korlátozásának fel-

tételei egyáltalán nem álltak fenn, hisz „sem közérdek, sem szükségesség, de még csak arányosság (illetve ilyenekre való utalás) sem jelenik meg a másodfokú ítéletben”. Emellett a késedelmi kamat mérséklésének feltételei sem álltak fenn. A Pfv.I.21.495/2016/4. számú végzéssel kapcsolatban – hivatkozva egy közzétett eseti döntésre – azt adta elő, hogy a Kúria közvetlen analógia útján jutott az indokolásban kifejtett következtetésre. Ugyanakkor ez az analógia az ő ügyében nem volt helyes, hisz a megjelölt eseti döntés a közigazgatási perben született, a közigazgatási jog pedig önálló jogág. Álláspontja szerint „alaptörvény-ellenes az a jogszabály, amely minden indok nélkül kivonja a felülvizsgálat köréből az egyes, peresíthető követeléseket mindössze azért, mert azokat mellékesnek, mintegy »bagatellnek« tekinti”. A jogalkotó szándéka feltételezhetően az lehetett e szabállyal – fogalmazott az indítványozó –, hogy a „legfelsőbb bírói fórumot tehermentesítse a járulékos kérdésekben való döntéssel járó többletmunkától, azonban ez álláspontom szerint nemcsak az Alaptörvény már hivatkozott szakaszaiba ütközik, de homlokegyenest ellentétes az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. és 13. cikkével”. Összefoglalva a panaszban foglaltakat előadta: „Úgy ítélem meg, hogy mind a másodfokú bíróság, mind a Kúria eljárása során sérült a tisztességes eljáráshoz való, az Alaptörvény XXIV. cikkében nevesített jogom.” A másodfokú bíróság ugyanis úgy változtatta meg az elsőfokú ítéletnek a kamatra vonatkozó rendelkezését, hogy az indítványozó nem élt fellebbezéssel az elsőfokú ítélettel szemben, a Kúria pedig meg sem próbálta ezt az alapjog-sértő állapotot kiküszöbölni.

- [6] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el az ügyben. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés pedig úgy rendelkezik, hogy a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [7] Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság vizsgálata körében arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint érdemben nem bírálható el.
- [8] 2.1. Az indítványozó három alaptörvényi rendelkezés megsértését állította. Egyrészt a tulajdonhoz való jogának sérelmét kifogásolta amiatt, hogy a Kúria olyan jogi helyzetet keletkeztetett, amely alapján az indítványozót „jogszerűen megillető pénztulajdon került elvonásra”. Az indítványozó sem állította, hogy a tulajdon elvonása a támadott kúriai végzéssel történt meg, előadásából is egyértelműen az derül ki, hogy a „pénztulajdonát” érintő határozat a másodfokú eljárás végén született meg. A Kúria érdemben nem döntött az ügyben, csupán az indítványozó kérelmét utasította el hivatalból, mert törvényi kizáró ok miatt nem találta felülvizsgálhatónak a jogerős ítéletet. A „pénztulajdon elvonása” és a támadott kúriai végzés között tehát nincs okozati kapcsolat, így az előadott érvelés alapján nem áll fenn logikai összefüggés a tulajdonjog állított sérelme és a kúriai végzés között. Emiatt pedig nem teljesül az Abtv. 29. §-ában foglalt feltételek egyike sem. A hivatkozott rendelkezés szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Megjegyzi továbbá az Alkotmánybíróság: önmagában az, hogy az indítványozó a peres eljárás végén nem jut hozzá a megítélése szerint neki jogszabály alapján járó követeléséhez, a bíróságok jogalkalmazásával kapcsolatos (törvényességi) kérdés, és nem áll összefüggésben az alkotmányos tulajdonjoggal.
- [9] Az indítványozó hiánypótlási felhívást követően hasonló – törvényességi – érveket adott elő a jogerős ítélettel kapcsolatban is. Ugyanakkor e bírói döntés megsemmisítését nem kérte sem az eredeti indítványban, sem a hiánypótlásban. Ezért az előadott indokolás ezen részét az Alkotmánybíróság nem tekintette önálló alkotmányjogi panasznak, így arról külön nem is rendelkezett.
- [10] 2.2. Az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmét is állította.
- [11] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerint az indítványban foglalt kérelem akkor határozott, ha az egyértelműen megjelöli az indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével. Az indítványozó csak megemlíttette a B) cikk (1) bekezdését, de azzal összefüggésben az alkotmányjogi panasz hiánypótlási felhívás ellenére sem tartalmaz semmilyen alkotmányjogilag értékelhető indokolást. Emiatt az sem volt eldönthető, vajon az Abtv. 27. §-ában foglalt feltétel, nevezetesen, hogy az alkotmányjogi panasznak Alaptörvényben biztosított jog sérelmén kell alapulnia, teljesül-e. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint ugyanis

a jogállamiság sérelmére hivatkozva alkotmányjogi panasz csak kivételesen, így a visszaható hatályú jogalkotás és a kellő felkészülési idő hiánya miatt terjeszthető elő {pl.: 3152/2017. (VI. 14.) AB végzés, Indokolás [22]}. A hiányos indítvány ezért alkalmatlan volt a befogadásra.

- [12] 2.3. Végül, az indítványozó szerint a bíróságok megsértették a tisztességes eljáráshoz való jogát. Ugyan az Alaptörvény XXIV. cikkét jelölte meg, az előadottak (ügyében hatósági eljárás nem, csak polgári peres eljárás folyt) alapján az Alkotmánybíróság e hivatkozást a bírósági eljárásokra vonatkozó XXVIII. cikk (1) bekezdés sérelmeként vette figyelembe. Az indítványozó kifogásolta a jogerős ítéletet és a kúriai végzést is. Mivel a másodfokú döntés ellen az indítványozó nem terjesztett elő alkotmányjogi panaszt, az ezzel kapcsolatos indítványi indokolás „befogadhatóságáról” az Alkotmánybíróságnak nem kellett állást foglalnia. A kúriai végzés kapcsán előadott indokolás lényege, hogy a Kúria nem folytatta le érdemben a felülvizsgálati eljárást, miközben a másodfokú döntés a polgári anyagi jog szabályaiba ütközik. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében megfogalmazott tisztességes bírósági eljáráshoz való jog azonban nem követeli meg, hogy egyáltalán létezzen olyan rendkívüli perorvoslati eljárás, mint a felülvizsgálat. Ha a jogalkotó úgy is dönt, hogy ilyet bevezet, nem következik ebből az alapjogból, hogy az anyagi jogszabályt sértő jogerős döntéseket – jogszabályi feltételeket nem teljesítő kérelem vagy korlátozó rendelkezése ellenére is – minden esetben felül kellene vizsgálni. A felülvizsgálati kérelem formai és tartalmi követelményeire, a felülvizsgálat korlátozásaira vonatkozó jogszabályi rendelkezések értelmezése és alkalmazása alapvetően törvényességi, és nem alkotmányossági kérdés. Az indítványozó – azon túl, hogy a jogerős döntést az anyagi jog szabályaiba ütközőnek, a kúriai végzésben kifejtett jogértelmezést pedig helytelennek találta – nem hozott fel semmilyen olyan érvet, ami kétséget ébresztene az eljárás tisztességességével kapcsolatban. Emiatt pedig az Abtv. 29. §-ában foglalt egyik feltétel sem teljesül.
- [13] Az indítványozó felvetette a végzésben alkalmazott jogszabályi rendelkezés [Pp. 271. § (1) bekezdés c) pont] alaptörvény-ellenességét és nemzetközi szerződésbe ütközését is, de e szabály alaptörvény-ellenességének vizsgálatára és megsemmisítésére irányuló, az Abtv. 26. § (1) bekezdésén alapuló alkotmányjogi panaszt nem terjesztett elő.
- [14] A fentiekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (3) bekezdése és az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és g) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. szeptember 26.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/215/2017.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3235/2017. (X. 3.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

1. Az Alkotmánybíróság a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény 350/C. § (1) bekezdése, valamint 350/D. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és alkalmazásának kizárására irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.V.20.628/2016/7. számú közbenső ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó kórház (Szigetvári Kórház, székhely: 7900 Szigetvár, Szent István lakótelep 7., a továbbiakban: indítványozó) jogi képviselője (dr. Dömse Boglárka ügyvéd, Dömse Ügyvédi Iroda, 7621 Pécs, Citrom utca 18.) útján, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.V.20.628/2016/7. számú közbenső ítélete, az annak alapjául szolgáló, a Pécsi Ítéltábla Gf.IV.40.032/2015/4. számú közbenső ítélete, valamint a Pécsi Törvényszék 32.G.20.215/2014/22. számú közbenső ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Indítványozta továbbá a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 350/C. § (1) bekezdése, valamint 350/D. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítását és a vele szembeni alkalmazásának a kizárását.
- [2] 2. Az indítvány benyújtására okot adó ügynek az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából lényeges elemei a következők.
- [3] 2.1. Az indítványozó jogelődje 2010 áprilisában üzemeltetési szerződést kötött egy gazdasági társasággal a használatában lévő étterem-konyha üzemeltetésére, beteg-, és munkahelyi étkeztetési célra. A szerződést a felek határozott időtartamra, hat hónapra kötötték meg azzal, hogy amennyiben ezen időpontig a közbeszerzési eljárás lezárultával nyertesként kihirdetett ajánlattevővel megkötött szerződés alapján a nyertes az üzemeltetést bármilyen okból nem tudja megkezdeni, akkor a szerződés minden jogcselekmény nélkül meghosszabbodik a nyertes üzemeltetésbe lépésének idejéig. 2010. október 1-jén a felek a fenti célra ismételten üzemeltetési szerződést kötöttek. A szerződésben előzmények címszó alatt rögzítették, hogy a korábbi szerződés az új szerződés előzményének minősül, azt közös megegyezéssel 2020. szeptember 30. napjáig meghosszabbítják. A felek megállapodtak abban, hogy a 10 éves, határozott időtartam alatt a szerződés rendes felmondással nem szüntethető meg, csak közös megegyezéssel, és meghatározták azokat a súlyos kötelezettségszegési eseteket, amikor a feleket megilleti a rendkívüli felmondás joga. A 8. pont II. szerint rendkívüli felmondással élhet az üzemeltetésbe adó, ha az üzemeltető a vállalt kötelezettségeit nem szerződésszerűen teljesíti és második írásbeli felszólítás ellenére sem intézkedik a szerződésszerű állapot helyreállításáról.
- [4] 2.2. Az indítványozó jogelődje 2012. április 16-án írásban közölte az ételek adagjával, a menü összeállításával, valamint a minőséggel kapcsolatos kifogásait; kérte a problémák megszüntetését, az intézkedésekről írásbeli tájékoztatás adását 2012. április 23-áig azzal, hogy amennyiben a problémák megoldására illetve a hiányosságok megszüntetésére 2012. május 15-ig nem kerül sor, megteszi a szükséges lépéseket.
- [5] 2.3. 2012. május 15-én az indítványozó jogelődje levélben közölte az üzemeltetővel, hogy a szerződés anyagát átvizsgálva megállapította, hogy annak megkötésére közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül került sor, ezért az a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 200. § (2) bekezdése szerint sem-

mis, mert jogszabályba ütközik. Hivatkozott továbbá a Kbt. 306/A. § (2) bekezdés a) pontjára, mely alapján a szerződés szintén semmis. A minőségi kifogásokat továbbra is fenntartotta. Az üzemeltető 2012. május 23-án kelt iratában vitatta mind a minőségi kifogásokat, mind az indítványozó jogelődjének a szerződés érvénytelenségével kapcsolatos álláspontját.

- [6] 2.4. Az indítványozó jogelődje 2012. június 25-én kelt iratában a korábbi minőségi kifogásokat fenntartotta, és kérte, hogy a korábbi szerződés-megszüntetési szándékát az üzemeltető rendkívüli felmondásnak tekintse. Amennyiben ezt nem fogadja el, úgy a Ptk. 395. §-a alapján a megrendelőt megillető elállási nyilatkozatnak kell tekinteni a korábbi levelet; de 2012. június 30-át követően a szolgáltatást semmiféleképpen sem kívánja igénybe venni. Az üzemeltető a szolgáltatást ezen időpontban abbahagyta, az ingatlanrészt elhagyta.
- [7] 3. Az üzemeltető a fenti előzmények után nyújtott be keresetet a Pécsi Törvényszékhez, a szerződés rendkívüli felmondása jogellenességének megállapítása, kártérítés, valamint számlatartozás megfizetésére kötelezés tárgyában.
- [8] 3.1. Az indítványozó érdemi ellenkérelmében elsődlegesen a szerződés semmisségére hivatkozott egyrészt a közbeszerzési eljárás hiánya, másrészt a jóerkölcsbe ütközése miatt, másodlagosan pedig fenntartotta azt, hogy az üzemeltető hibás teljesítése miatt jogszerű volt részéről a rendkívüli felmondás. A bíróság közbenső ítéletében a kártérítés jogalapja tekintetében a keresetet alaposnak találta. A közbeszerzési eljárás hiányára alapított semmisségi ok tekintetében megállapította, hogy a Kbt. 350/C. §-a valamint a 350/D. §-a alapján a Kbt. 306/A. § (2) bekezdés a) pontjának megsértésére alapított semmisségi kifogás csak akkor érvényesíthető, ha a Közbeszerzési Döntőbizottság, illetve az azt követő eljárásban a bíróság a jogsértést jogerősen megállapította. Mivel ez az ügyben nem történt meg, az üzemeltetési szerződés ebből az okból nem tekinthető semmisnek. A bíróság megállapította, hogy a szerződés nem tekinthető jóerkölcsbe ütközőnek, valamint, hogy a szerződés felmondására nem a szerződésben foglalt módon került sor; mindezek következtében a szerződés felmondása jogellenes volt.
- [9] 3.2. Az indítványozó fellebbezése alapján eljáró Pécsi Ítéletábró az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét helyben hagyta. A másodfokú bíróság egyetértett a Pécsi Törvényszék jogi álláspontjával, kiegészítve azzal, hogy az egységes bírói gyakorlat szerint ha a Közbeszerzési Döntőbizottság vagy a határozatát közigazgatási perben felülvizsgáló bíróság (mint arra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező fórum) jogerős határozatában nem állapított meg jogsértést, akkor a bíróság polgári perben ilyen megállapítást nem tehet. „Az állított jogsértés polgári jogi következményeinek a levonására sincs jogi lehetőség, arra vonatkozó igény, sem kereset, sem viszontkereset, sem kifogás útján nem érvényesíthető”.
- [10] 3.3. Az indítványozó felülvizsgálati kérelmére eljáró Kúria a jogerős közbenső ítéletet hatályában fenntartotta. Indokolásában rámutatott arra, hogy az alkalmazott, a Kbt.-be 2008-ban beiktatott jogorvoslati szabályok éppen az indítványozó által is hivatkozott (és előzetes döntéshozatali eljárásban értelmezni kért) 2004/18/EK európa parlamenti és tanácsi irányelv végrehajtására tekintettel kerültek megalkotásra. A Kbt. megosztott hatásköri szabályokat hozott létre a közigazgatási típusú és polgári jogi típusú igények érvényesítésére. „A közbeszerzési szerződések esetén – a *lex specialis*, valamint az uniós jog hatékony érvényesülésének az elvére is figyelemmel – a Ptk. érvénytelenségre vonatkozó klasszikus szabályaihoz képest mind az érvénytelenség kimondására, mind annak jogkövetkezményére vonatkozó szabályok – az uniós jogra is tekintettel – eltéréssel érvényesülnek. A megosztott hatásköri szabályokra tekintettel a közbeszerzési törvény megsértésén alapuló bármely polgári jogi igény érvényesítésének előfeltétele, hogy a jogsértést a Közbeszerzési Döntőbizottság vagy a határozatát közigazgatási perben felülvizsgáló bíróság állapítsa meg. [...] Az [indítványozó] – aki maga követte el a súlyos közbeszerzési szabálytalanságot –, attól nem volt elzárva, hogy a közbeszerzési érvénytelenségi okra hivatkozással kérje a speciális eljárási rend betartása mellett a közbeszerzési érvénytelenség megállapítását, vállalva annak alternatív jogkövetkezményeit. Erre nem került sor, ennek hiányában az [indítványozó] kötelezettsége elhárítására nem hivatkozhat a szerződés semmisségére”.
- [11] 4. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő alkotmányjogi panaszát mindhárom ítélet alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését, valamint a Kbt. 350/C. § (1) bekezdése és 350/D. §-a alaptör-

- vény-ellenességének megállapítását, megsemmisítését és alkalmazásának kizárását kérve. Az indítványozó – a hiánypótlásra felhívást követően kiegészített – indítványában az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének, valamint a XV. cikk (1) bekezdésének a sérelmét kifogásolta.
- [12] Bár az indítványozó az Alaptörvény fenti rendelkezéseinek a sérelmére a bírósági ítéletekhez kapcsolódóan hivatkozott, érdemi indokolást e vonatkozásban nem fejtett ki, a Kúria ítéletének alaptörvény-ellenességét az alkalmazott jogszabályra tekintettel állította.
- [13] A Kbt. 350/C. § (1) bekezdése, valamint 350/D. §-a alaptörvény-ellenessége vonatkozásában az indítványozó az Alaptörvény B) cikkével kapcsolatban arra hivatkozott, hogy álláspontja szerint „az, hogy egy tényállászerűségében megállapított törvénysértő állapotot vesz védelmébe a jog a törvényes állapottal szemben, sérti a jogbiztonságot. [...] A jelen esetben az, hogy a törvényi előírás ellenére kötöttek egy előnytelen szerződést, melyből való szabadulást a Felek kizárták, nem kell, hogy védelemre számítsen. [...] Ez lényegében a jogállamiság alapja is, hogy törvénybe ütköző rendelkezéseket, előírásokat ne kelljen figyelembe venni, és ez nyilvánul meg a magánjogi szerződésekben is. Nem lehetséges olyan eljárásjogi szabály, ami adminisztratív eszközzel áttöri ezt a követelményt, és a jogállamiság elvével szembe menve, feltételek bekövetkezéséhez köti az egyébként nem vitatottan jogszabályba ütköző, és joghatásában nem vitatottan semmis szerződés érvénytelenségéhez fűződő hatásainak érvényesíthetőségét. A semmisségre bárki határidő nélkül hivatkozhat anyagi jogi szabálya nem korlátozható eljárásjogi eszközökkel”.
- [14] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének a sérelme az indítványozó szerint amiatt valósul meg, mert „az anyagi jogilag semmis szerződés semmis mivoltának kimondására csak igen szűk lehetőséget biztosítanak a Kbt. eljárási szabályai, mely kimondatás nélkül a semmisségre hivatkozni nem lehet. Mindazon személyek esetében, akik számára ez a kimondatási lehetőség soha nem nyílik meg, mert az arra nyitva álló időtartam a jogsértő helyzet irányukba való kihatásakor már eltelt, mindenfajta jogvédelem nélkül maradnak. Ők a semmisség miatt még megtámadási jogukat sem tudják gyakorolni, számukra jogaik bíróság előtti érvényesíthetősége nem, hogy elvész, de meg sem teremődik. [...] Az nem egy sajátos jogorvoslati rend, hogy adott igen rövid időtartam letelte után egy tartós, igen hosszú jogviszonyban semmiféle jogorvoslati lehetőség nincsen. [...] A bírói út igénybevételének lehetősége még formálisan sem biztosított a bemutatott helyzetben. Igaz ugyan, hogy az Alkotmány is majd az Alaptörvény lehetővé tette a jogorvoslat törvény általi szabályozását, de az akkor sem lehet kérdéses, hogy valamiféle jogorvoslatot, jogvédelmi lehetőséget biztosítani kell”. Az indítványozót – állítása szerint – adminisztratív eszközökkel fosztották meg a jogorvoslattól, ehhez kapcsolódóan – csakúgy mint a bíróságoz fordulás jogával kapcsolatban – több alkotmánybírósági határozatra is hivatkozott.
- [15] Az indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése amiatt sérül, mert a szabályozás pusztán adott időtartamon belül biztosít jogvédelmi lehetőséget, míg azok, akik később szorulnának azonos helyzetben jogvédelemre, már nem részesülhetnek abban. Az Alaptörvény e cikkének a sérelme kapcsán is több alkotmánybírósági határozatra hivatkozott.
- [16] 5. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek. A testület megállapította, hogy az indítvány határidőben érkezett, az indítványozó érintettnek tekinthető és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [17] Az Alkotmánybíróság azt is megállapította, hogy a Kbt. vizsgálni és megsemmisíteni kért rendelkezéseit (és magát a Kbt.-t) a közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény 181. § (1) bekezdése 2012. január 1-jével hatályon kívül helyezte. Mivel azonban a Kbt. rendelkezéseit az indítványozó ügyében alkalmazni kellett, és az indítványozó az alaptörvény-ellenesség megállapítását és alkalmazási tilalom kimondását is kérte [így az indítvány e tekintetben megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pontjában megfogalmazott feltételnek], az Abtv. 41. § (3) bekezdése értelmében a hatályvesztés nem képezi akadályát az Alkotmánybíróság vizsgálatának.
- [18] A befogadhatóság további feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbi következtetésekre jutott.
- [19] 5.1. Mind az Abtv. 26. § (1) bekezdésének a) pontja, mind a 27. § a) pontja alapján csak az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelme esetén nyújtható be alkotmányjogi panasz. Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes abban a kérdésben, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése nem tekinthető az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát tartalmazó alaptörvényi rendelkezésnek, ezért erre alkotmányjogi

panasz nem alapítható [lásd pl. 3108/2016. (VI. 3.) AB végzés, Indokolás [23]]. Ettől a gyakorlatától az Alkotmánybíróság – az indítványozó kérése ellenére – jelen ügyben sem tudott eltekinteni.

- [20] 5.2. Az indítványozó az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésének a sérelmét amiatt állította, hogy a kifogásolt szabályozás csak egy rövid időtartamon belül biztosít jogvédelmet, így azok, akiknél a jogsérelem később következik be, hátrányosabb helyzetbe kerülnek. Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy az indítványozó által alaptörvény-ellenesnek tartott, Kbt. 350/C. § (1) bekezdése és 350/D. §-a semmilyen határidőt nem tartalmaz a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárásnak megindítása (és így a jogvédelem) vonatkozásában, ezért az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése és a Kbt. kifogásolt szabályai között – az indítványozó által hivatkozott szempontból – nyilvánvalóan semmiféle összefüggés nem állapítható meg. [A kérelem benyújtásának határidejét a Kbt. 323. § (2) bekezdése szabályozza, azonban a Kbt. e rendelkezésének alaptörvény-ellenességét az indítványozó sem önmagában, sem a Kbt. kifogásolt rendelkezéseivel összefüggésben nem állította.] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az indítványozó (jogelődje) egyébként sem volt elzárva attól, hogy a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárását kezdeményezze, hiszen a szerződés megkötésekor is tudatában kellett lennie annak, hogy a szerződés sértheti a Kbt. 306/A. § (2) bekezdés a) pontját.
- [21] 5.3. Az indítványozó érvelésében nem válik el egymástól élesen az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésére vonatkozó indokolás, a jogorvoslathoz való jogot az indítvány tulajdonképpen a bírósághoz fordulás szinonimájaként használja. Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése kifejezetten a bírósági, hatósági vagy más közigazgatási döntések ellen benyújtható jogorvoslatról rendelkezik; ebbe a körbe értelemszerűen nem tartozik bele egy magánjogi szerződés bíróság előtti megtámadásának a lehetősége (illetve annak korlátozottsága).
- [22] 5.4. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére, ezen belül a bírósághoz fordulás jogára alapított indítvány elemhez kapcsolódóan az Alkotmánybíróság egyrészt azt állapította meg, hogy a Kbt. 350/C. § (1) bekezdése – amely a bíróság által jogerősen megállapított érvénytelenség következményeiről rendelkezik – semmiféle kapcsolatba nem hozható a bírósághoz fordulás jogával.
- [23] Másrészt az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy az Abtv. 26. § (1) bekezdésének a) pontja szerint az alkotmányjogi panasz benyújtásának feltétele az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének bekövetkezése. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelme vonatkozásában az indítványozó a Kbt. 350/D. §-ához kapcsolódóan nem állította azt, hogy nem volt lehetősége a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárásának a kezdeményezésére, mindössze egy fiktív helyzetre vonatkozóan (ti. amikor a jogsérelem az eljárás megindítására nyitvaálló objektív határidő leteltét követően következik be) állította, hogy a jogszabály miatt sérülhet a bírósághoz fordulás joga. Ahogy arra az Alkotmánybíróság az 5.2. pontban rámutatott, az indítványozónak (illetve jogelődjének) a szerződés megkötésekor tudatában kellett lennie annak, hogy a Kbt. szabályait megsérti; nem volt tehát elzárva attól, hogy a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárását kezdeményezze és így sor kerülhessen a szerződés érvénytelenségének jogerős kimondására és az ebből fakadó polgári jogi igényének az érvényesítésére. Az, hogy nem élt ezzel a lehetőséggel és így később már nem hivatkozhatott a szerződés semmisségére a közbeszerzési eljárás hiánya miatt, a saját döntésének, és nem a jogi szabályozásnak a következménye volt. Ebből következően a kifogásolt jogi szabályozás az indítványozó esetében nem hozható összefüggésbe a bírósághoz fordulás jogának az állított sérelmével, így az alkotmányjogi panasz előterjesztésének az Abtv. 26. § (1) bekezdésében foglalt feltétele – alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán következően be az Alaptörvényben biztosított jog sérelme – nem áll fenn.
- [24] 5.5. Az Abtv. 52. § (1) és (1b) bekezdés e) pontja alapján az indítványnak kifejezetten tartalmaznia kell „indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett [...] bírói döntés [...] miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével”. Az indítvány azonban külön nem indokolja meg, hogy maga a bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény hivatkozott rendelkezéseivel, a Kúria ítéletének az alaptörvény-ellenességét is a jogszabályi rendelkezések alaptörvény-ellenességéhez köti. E tekintetben tehát az Abtv. 27. §-ára alapított indítvány nem felel meg az Abtv.-ben foglalt feltételeknek.
- [25] Az Abtv. 56. § (1)–(2) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, amely során vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti

feltételeket. Az Abtv. 29. §-a alapján az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be. Ez alternatív feltétel, bármelyik megléte indokot ad a befogadásra. Az indítvány azonban – a korábbiakban kifejtettek alapján – sem alapvető alkotmányjogi kérdést nem fogalmazott meg, sem olyan alaptörvény-ellenesség potenciális esélyét nem vetette fel, amely a bírói döntésre érdemben kihathatott volna, így nem fogadható be.

[26] Mindezeket figyelembe Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1)–(2) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pontjára, 27. § a) pontjára, 29. §-ára, 52. § (1) és (1b) bekezdés e) pontjára, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjára tekintettel – visszautasította.

Budapest, 2017. szeptember 26.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/599/2017.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3236/2017. (X. 3.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.V.20.520/2016/10. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az gazdasági társaság (képviseli: az ügyvezető) indítványozó, jogi képviselője útján (Török Gyula Ügyvédi Iroda, 1081 Budapest, II. János Pál pápa tér 3., III. emelet, képviseli: dr. Török Gyula ügyvéd) alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságnál, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján, melyben a Kúria Pfv.V.20.520/2016/10. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, a Debreceni Ítéletábrla Gf.II.30.616/2015/4. számú ítéletére is kiterjedő hatállyal.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárás során megállapított tényállás szerint a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság (az alapügy I. rendű alperese) 2013. május 23. napján földhaszonbérleti pályázati kiírás tett közzé egyes meghatározott területek haszonbérbeadására 2013. szeptember 1., illetőleg 2014. szeptember 1. napjától 2023. augusztus 31. napjáig terjedő határozott időre. Valamennyi haszonbérbeadásra meghirdetett terület egyben Natura 2000 minősítésű országos jelentőségű természetvédelmi terület volt. Az egyik, HB-159/2013. pályázati azonosítójú pályázati felhívásra határidőben négy pályázat érkezett, ezek egyikét az indítványozó nyújtotta be. A pályázatok értékelését egy háromtagú bizottság végezte el, az értékelési jegyzőkönyv tartalmazta a pályázati kiírásban szereplő szempontrendszer és a pályázók által megszerzett pontokat. A bizottság valamennyi pályázatot formailag megfelelőnek találta. Az értékelési jegyzőkönyv szerint a legjobb pályázat 142 pontot kapott, a második legjobb pályázat 139 pontot, a harmadik legjobb pályázat 131 pontot, míg az indítványozó 114 pontot szerzett. Az értékelő bizottság ennek megfelelően a legtöbb pontot elért pályázat nyertessé nyilvánítására tett javaslatot. A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság igazgatója a pályázat eredményének megállapítása során, a 262/2010. (XI. 17.) Korm. rendelet 18. § (1) bekezdésében foglalt jogkörében eljárva az értékelő bizottság javaslatától eltért, és a második legjobb pályázatot nyilvánította nyertessé, álláspontja szerint ugyanis ez a pályázó érte el a legmagasabb objektív pontszámot, miközben a gazdálkodási tervére indokolatlanul, 30 ponttal alacsonyabb pontszámot kapott csak azért, mert állattartó telepe a javasolt nyertesétől távolabb, de a szomszéd településen helyezkedik el a birtoktesthez képest. A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság igazgatója azt is rögzítette, hogy a két pályázat egyéb lényeges szempontok tekintetében gyakorlatilag nem tért el egymástól. A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság a döntésről 2013. szeptember 6. napján hirdetményt tett közzé, és a pályázókat közvetlenül is értesítette. A nyertes pályázóval (az alapügy II. rendű alperesével) a haszonbérleti szerződés megkötésére 2013. szeptember 11-én került sor.
- [3] 1.2. Az indítványozó 2014. december 17-én keresetet nyújtott be a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság mint I. rendű alperes és a pályázaton nyertesnek nyilvánított II. rendű alperes magánszeméllyel szemben, kérve annak megállapítását, hogy a pályázat, illetőleg az annak eredményeként a II. rendű alperessel megkötött szerződés jogsértő. Elsődleges kereseti kérelmében kérte a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 86. § (2) bekezdés a) pontja alapján a teljes pályázat, és annak eredményeként az alperesek között létrejött haszonbérleti szerződés jogsértő jellegének megállapítását, és a Tpv. 86. § (2) bekezdés d) pontja alapján a sérelmes helyzet megszüntetését és a jogsértést megelőző állapot helyreállítását. Másodlagos kereseti kérelmében a régi Ptk. 199. § és 200. § (2) bekezdés első fordulata (jogszabályba ütközés) alapján a semmisség megállapítását kérte, míg harmadlagos kereseti kérelmé-

ben a régi Ptk. 200. § (2) bekezdés második fordulata alapján kérte a semmisség megállapítását (jóerkölcsbe ütközés).

- [4] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Az elsődleges kereseti kérelmet a bíróság érdemben nem vizsgálta, mert a Tpvt. alapján a perindításra 6 hónapos határidő áll rendelkezésre a pályázati eredmény közzétételétől számítva, mely határidőt az indítványozó elmulasztotta. A bíróság megítélése szerint az a körülmény, hogy az indítványozó a sajtóból értesült arról, hogy a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal (KEHI) ellenőrzést végez az I. rendű alperes által kiírt földhaszonbérleti pályázati eljárásokkal kapcsolatban, nem eredményezte az elévülés nyugvását, figyelemmel a Kormányzati Ellenőrzési Hivatalról szóló 355/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet rendelkezéseire is.
- [5] A másodlagos kereseti kérelem alapján a bíróság megállapította, hogy a pályázati szabályok megsértése akkor eredményezi a megkötött szerződés érvénytelenségét, ha a szerződés tartalma jogszabályba ütközik, vagy egyébként az előírt értékelési mód megsértéséhez a jogszabály a semmisség jogkövetkezményét fűzi, illetőleg a szerződés érvénytelensége egyéb ok (pl. jóerkölcsbe ütközés) miatt megállapítható. A konkrét esetben az ügyben alkalmazandó jogszabályok nem mondták ki az alkalmazandó eljárási szabályok megsértése esetén a szerződés semmisségét, és ez a Polgári törvénykönyv alapelveiből sem volt a bíróság szerint levezethető. A harmadlagos kereseti kérelem vonatkozásában a bíróság megállapította, hogy a pályázati eljárás során előforduló hiányosságok a pályázati eljárás jóerkölcsbe ütköző jellegének megállapítását nem indokolják.
- [6] 1.3. A másodfokú bíróság mindenben osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, és az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A jogerős ítélet értelmében az elsődleges kereseti kérelem érdemben nem vizsgálható, mert az indítványozó az igényérvényesítésre nyitva álló határidőt elmulasztotta. A régi Ptk. 327. § (1) bekezdése taxatív felsorolja az elévülés megszakítását eredményező cselekményeket, melyek egyike sem áll fenn a jelen esetben, és az elévülés nyugvására sem került sor. A jogerős ítélet szerint a másodlagos kereseti kérelem azért alaptalan, mert a pályázati eljárás és az alperesek szerződésének jogszabálysértő volta nem állapítható meg. A pályázati eljárás érvénytelenségét csak a 262/2010. (XI. 17.) Korm. rendelet 14. § (1) bekezdésének *f*) pontjában rögzített esetben lehetett volna megállapítani, azaz ha a pályázó által közölt tények, adatok, információk részben vagy egészben nem felelnek meg a valóságnak, azonban a valótlan adatközlés mint érvénytelenségi ok jogkövetkezménye is csak a pályázati eljárásban vonható le. Ha a haszonbérleti szerződés megkötését követően derül fény a nyertes pályázó valótlan nyilatkozatára, annak jogkövetkezménye az azonnali hatályú felmondási jog gyakorlása, és nem pedig az érvénytelenség megállapítása. A másodfokú bíróság álláspontja szerint azonban sem a pályázati eljárás, sem a nyertes pályázó pályázati anyaga, sem pedig a haszonbérleti szerződés alapján nem állapítható meg az érvénytelenség, illetőleg a valótlan adatközlés. A bíróság a harmadlagos kereseti kérelmet is alaptalannak ítélte, mert arra a következtetésre jutott, hogy a pályázati eljárásban előfordult hiányosságok a pályázati eljárás jóerkölcsbe ütköző jellegének megállapítását nem indokolták.
- [7] 1.4. Az ítélettel szemben az indítványozó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Kúriához, mely megállapította, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő. Az elsődleges kereseti kérelem (Tpvt.-be ütközés) vonatkozásában az indítványozó arra hivatkozott, hogy az igényérvényesítésre nyitva álló határidőt nem mulasztotta el, miután a keresetere okot adó tény, nevezetesen az, hogy a pályáztatás tisztasága sérült, csak a KEHI vizsgálat lezártaival jutott az indítványozó tudomására, a határidőt pedig a tudomásszerzéstől kell számítani. Az indítványozó a másodlagos kereseti kérelem vonatkozásában sérelmezte, hogy a bíróság az Abtv. 37. § (2) bekezdésének téves értelmezésével nem vizsgálta a 12/2012. (VI. 8.) VM utasítás jogszabályi rendelkezésekkel történő ütközését. Álláspontja szerint a másodfokú bíróságnak nem azt kellett volna vizsgálnia, hogy az alperesek magatartása megfelelt-e a VM utasításban foglaltaknak, hanem azt kellett volna vizsgálnia, hogy megfelelt-e a jogszabályoknak. Kifogásolta, hogy a bíróság a bizonyítottan valótlan adatok ellenére elmulasztotta a pályázat és az az alapján kötött szerződés érvénytelenségének kimondását. A harmadlagos kereseti kérelem vonatkozásában az indítványozó kifogásolta, hogy a jogerős ítéletből nem állapítható meg, hogy miért nem ütközik a társadalom általános értékítéletébe az alperesi magatartás.
- [8] A Kúria ítéletében az elsődleges kereseti kérelem vonatkozásában rögzítette, hogy helytállóan állapította meg a bíróság, hogy az indítványozó igényérvényesítése elkésett. A KEHI eljárása az indítványozó Tpvt. alapján történő igényérvényesítését nem befolyásolta, az ugyanis nem egyéni sérelmek orvoslására alkalmazható jogorvoslati eljárás, ezért az indítványozó igényérvényesítése, illetőleg igényének nyugvása szempontjából irreleváns. A Kúria alaptalannak minősítette az indítványozó azon hivatkozását is, hogy a kifogásolt magatartás folya-

matos jellegű jogsértés lenne, ami a mai napig fennáll, hiszen az indítványozó által állított jogsérelem a pályázat elbírálásával bekövetkezett. A Kúria szerint téves az indítványozó azon álláspontja, hogy a rendes bíróságok hatáskörébe tartozna a közjogi szervezetszabályozó eszközök jogszabályba ütközésének vizsgálata, ez ugyanis az Alkotmánybíróság hatásköre. Ugyancsak az Alkotmánybíróság vizsgálhatja a normatív utasítás közjogi érvénytelenségét, közjogi érvénytelenség hiányában pedig az eljáró bíróságnak az érvényes 12/2012. (VI. 8.) VM utasításra tekintettel kellett vizsgálnia a pályázati eljárást. A másodlagos kereseti kérelem vonatkozásában a Kúria szerint helytállóan vizsgálta a bíróság, hogy az indítványozó által állított jogszabálysértések fennállnak-e, ugyanis csak ezzel összefüggésben vethető fel a pályázati eljárás, illetve az az alapján megkötött szerződés érvénytelensége, a 262/2010. (XI. 17.) Korm. rendelet rendelkezéseinek megfelelően. A bíróság rögzítette, hogy valótlán adatközlés a II. rendű alperes részéről nem történt, az I. rendű alperes pedig jogszerűen fogadta el a II. rendű alperes adatszolgáltatását valósnak. A megkötött szerződés jóerkölcsbe ütközésével kapcsolatosan a Kúria rámutatott, hogy ebben a vonatkozásban nem azt szükséges vizsgálni, hogy a pályázaton nem nyertes fél a pályázat sikertelensége következtében érdeksérelem szenvedett-e, hanem azt, hogy maga a pályázattal, illetve a megkötött szerződéssel az általános társadalmi megítélés szerint tisztességesnek tekinthető-e. Helytállóan és megfelelően indokolt ítélettel döntött arról a bíróság, hogy az alperesek közötti szerződés nem ütközik jóerkölcsbe.

- [9] 1.5. Az ítélettel szemben az indítványozó terjesztett elő alkotmányjogi panaszt az Abtv. 27. §-ára alapítva, kérve a Kúria Pfv.V.20.520/2016/10. számú ítélete alaptörvény-ellenessége megállapítását és megsemmisítését, a Debreceni Ítéletgyűlés Gf.II.30.616/2015/4. számú ítéletére is kiterjedő hatállyal. Álláspontja szerint a Kúria ítélete sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdését és XXVIII. cikk (1) bekezdését. Az indítványozó (részben az Alkotmánybíróság, részben az Emberi Jogok Európai Bírósága esetjogával alátámasztott) érvelése szerint az alkotmányos védelem alá tartozó tulajdonfogalomra állami vagyonelemen fennálló vagyoni értékű jog is tartozhat. Érvelése szerint az ügy nagymértékben hasonló az Emberi Jogok Európai Bírósága által eldöntött *Vékony kontra Magyarország ügy*, azzal a különbséggel, hogy annak az ügynek a tárgya egy dohánytermék-kiskereskedelmi jogosultságot biztosító hosszú távú koncesszió, míg ennek az ügynek a tárgya egy hosszú távon hasznóbérletbe vett termőföld, melynek szabálytalan pályázati eljárással történő elvesztése sértette az indítványozó tulajdonhoz való jogát. Az indítványozó külön is nevesítette egyebek között a II. rendű alperes pályázatának hiányosságait, azt a tényt, hogy az I. rendű alperes megváltoztatta az értékelő bizottság által felállított sorrendet, az indokolás hiányát az értékelési jegyzőkönyvekben, illetőleg a pályázati eljárás során tapasztalt „szubjektív pontozást”.
- [10] Az indítványozó a tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét abban jelölte meg, hogy az eljáró bíróságok az alperesek magatartását kizárólag a 12/2012. (VI. 8.) VM utasítás, és nem pedig a hatályos jogszabályok alapján ítélték meg, mely VM utasítást automatikusan érvényesnek fogadtak el, és nem vizsgálták, hogy az jogszabályba ütközött-e vagy sem. Az indítványozó arra is hivatkozik, hogy sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot az eljáró bíróságok elévülési határidővel kapcsolatos értelmezése, mely értelmezés indokolatlanul korlátozza az indítványozó igényérvényesítési jogait.
- [11] 1.6. Az Alkotmánybíróság döntésének meghozatala előtt, az Abtv. 57. § (3) bekezdése alapján beszerezte a Debreceni Törvényszéktől az alapügy iratait.
- [12] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [13] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó perbeli jogi képviselője a Kúria mint felülvizsgálati bíróság ítéletét 2017. január 11. napján vette át, az alkotmányjogi panaszt pedig 2017. március 10. napján adták postára. A jogi képviselővel eljáró indítványozó csatolta az eljáró jogi képviselő meghatalmazását. A jogi személy indítványozó ugyancsak csatolta az indítványozó cégkivonatát, melyből a képviselői jogosultság egyértelműen megállapítható.
- [14] Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.
- [15] Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ra alapított alkotmányjogi panaszát.

- [16] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [17] 2.1 Az indítványozó álláspontja szerint azzal, hogy egy eljárási szabálytalanságokat tartalmazó, és az eredményt szubjektív pontozással értékelő pályázati eljárás következtében elveszítette a korábban általa haszonbérletbe vett termőföldet, sérült a XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való joga. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint önmagában a gazdasági vagy rendszeres jövedelemszerző tevékenység, a vállalkozási tevékenység jövőbeni nyereségének reménye nem tekinthető az alkotmányos tulajdonjog által elismert és védett tulajdoni várománynak, vagyis nem áll az Alaptörvény XIII. cikkének oltalma alatt {3024/2014. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [43]–[44]}. A tulajdonhoz való jog sérelmének vizsgálhatósága legfeljebb abban az esetben merülhet fel, ha az indítványozót az érvényesen fennálló haszonbérleti szerződése ellenére, egy szabálytalan pályázati eljárás keretében fosztotta volna meg az állam a további haszonbérlet lehetőségétől. Éppen ezért az Alkotmánybíróságnak az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárás iratanyaga alapján a tulajdonhoz való jog potenciális sérelme előkérdéseként az érintett területre vonatkozó jogszabályi szintű és konkrét haszonbérleti szabályozást kellett megvizsgálnia annak eldöntéséhez, hogy lehetett-e az indítványozónak tulajdoni várománya a pályázattal érintett, általa haszonbérlet területének vonatkozásában.
- [18] A Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény 18. § (1) bekezdés *b*) pontja alapján a Nemzeti Földalapba tartozó földrészleteket nyilvános pályázat útján történő haszonbérbe adással kell hasznosítani. Az (1a) bekezdés értelmében a haszonbérbe adás során a jogszabály alapján fennálló előhaszonbérleti jog sem gyakorolható. A (2) bekezdés értelmében a haszonbérbe adás során előnyben kell részesíteni az élethivatásszerűen mezőgazdasági tevékenységet folytató személyeket. A pályázati eljárás részletes szabályait a 262/2010. (XI. 17.) Korm. rendelet tartalmazza. A pályázatot megelőzően az indítványozó saját pályázati anyaga, illetőleg az alapügy iratainak tanúsága szerint összesen 50 hektár nagyságú, az I. rendű alperes vagyongazdálkodásában levő földterületen rendelkezett határozott időre szóló haszonbérleti joggal 2002 és 2014 között, mely haszonbérleti szerződés a határozott idő lejártáig szűnt meg. Az indítványozó korábbi haszonbérleti szerződése a HB-576/2013. pályázati azonosítószámú területre (és nem pedig az alapügyben érintett, HB-159/2013. számú területre) vonatkozott. A pályázati eljárás során a korábbi haszonbérleti jogviszony léte, illetőleg a jogviszonyból származó kötelezettségek teljesítésének figyelembevétele a jogszabályi előírásokból következően nem szerepelt az értékelési szempontok között. Ebből következően az indítványozó egyébként is más területre vonatkozó, ugyancsak az I. rendű alperessel kötött haszonbérleti szerződése nem az I. rendű alperes által kiírt pályázat következtében szűnt meg, hanem ellenkezőleg: a pályázatok kiírására a haszonbérleti szerződések megszűnése miatt került sor. Éppen ezért az indítványozónak a pályázati kiírással érintett területre vagy más, az I. rendű alperes által haszonbérletre meghirdetett területre vonatkozóan nem lehetett semmilyen, alaptörvényi védelemben részesíthető várománya, és ekként a XIII. cikk (1) bekezdésének sérelme sem merülhet fel.
- [19] 2.2. Az indítványozó a tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét részben a Tpv. elévülésre vonatkozó szabályainak téves értelmezésében és ezáltal a bírói út kizárásában, részben az Abtv. hibás értelmezésében, részben pedig a perbeli bizonyítékok figyelmen kívül hagyásában jelölte meg. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás és az abból levont következtetés megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {elsőként lásd: 3237/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [12]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a jogszabályok értelmezése a bíróságok, és nem az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó kérdés, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki {elvi rögzítését lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}. Az Alkotmánybíróság a bíróságok ítéleteit csak akkor bírálhatja felül, ha azok az Alaptörvény megsabta értelmezési tartományt megsértik, és ezáltal a bírói döntés alaptörvény-ellenes lesz {3073/2017. (IV. 19.) AB végzés, Indokolás [29]}. Az elévülés kezdő időpontjának, illetőleg megszűnésének és nyugvásának értelmezése azonban a konkrét ügyben egyértelműen az alaptörvényi értelmezési tartományon belüli, szakjogi kérdésnek tekinthető. Az indítványozó azon érvei, melyek az eljáró bíróságok jogértelmezését,

illetőleg az indítványozó által előterjesztett bizonyítékok figyelmen kívül hagyását vitatják, valójában az alapügyben született ítéletek felülbírálatára irányuló indítványi elemek, melyek vizsgálatára az Alkotmánybíróság nem rendelkezik hatáskörrel.

- [20] 3. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz sem a XIII. cikk (1) bekezdése, sem pedig a XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, ennek megfelelően az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételnek. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében előírtakra is, visszautasította.

Budapest, 2017. szeptember 26.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/779/2017.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3237/2017. (X. 3.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kvk.IV.37.796/2017/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panasz eljárást megszünteti.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúriánál a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. § (1) bekezdése és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § a) pontja alapján.
- [2] Az indítványozó a Kúria Kvk.IV.37.796/2017/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert álláspontja szerint a támadott döntés sérti az Alaptörvényben biztosított több alapjogát.
- [3] 2. Az alkotmányjogi panasz előzményeként a Fővárosi Választási Bizottság (a továbbiakban: FVB) a 3/2016. (XII. 7.) FVB számú határozatával hitelesítette a területi népszavazási kezdeményezés szervezője által 2016. december 2-án személyesen benyújtott azon aláírásgyűjtő ívet, amelyen a következő kérdés szerepelt: „Egyetért-e Ön azzal, hogy Budapest Főváros Önkormányzata vonja vissza a 2024. évi nyári olimpiai és paralimpiai játékok megrendezésére irányuló pályázatát?”
- [4] A Kúria a 3/2016. (XII. 7.) FVB számú határozattal szemben benyújtott felülvizsgálati kérelmet a Knk. IV.38.204/2016/2. számú határozatával érdemi vizsgálat nélkül elutasította a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 1. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó, a Ve. 224. § (5) bekezdése alapján.
- [5] Az aláírásgyűjtés befejezését követően az 1093/2017. (II. 22.) Korm. határozat (a továbbiakban: Korm. határozat) 3. pontja akként rendelkezett, hogy a Kormány felkéri a Fővárosi Közgyűlést és a Magyar Olimpiai Bizottság elnökét, hogy az Olimpia megrendezésére vonatkozó pályázatot vonja vissza.
- [6] 2017. március 1-jén a Fővárosi Közgyűlés a 212/2017. (III. 1.) Főv. Kgy. határozatával úgy döntött, hogy a 2024. évi nyári olimpiai és paralimpiai játékok megrendezésének jogára való pályázásról szóló 774/2015. (VI. 23.) Főv. Kgy. határozatát hatályon kívül helyezi és a Magyar Olimpiai Bizottsággal közösen visszavonja pályázatát.
- [7] Ezt követően az FVB a 6/2017. (III. 7.) FVB számú határozatával megállapította, hogy a 3/2016. (XII. 7.) FVB számú határozatával hitelesített kérdés fővárosi szintű helyi népszavazási kezdeményezés támogatására gyűjtött, az FVB által ellenőrzött érvényes aláírások száma: 151.239.
- [8] A Kúria a Kvk.V.37.244/2017/3. számú végzésével – részben eltérő indokolással – helybenhagyta a Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) 3/2017. (III. 17.) számú határozatát, amely megállapította, hogy a kérdés fővárosi szintű helyi népszavazási kezdeményezés támogatására gyűjtött érvényes aláírások száma legalább 139.196, vagyis a népszavazás elrendeléséhez szükséges aláírások összegyűltek.
- [9] Mindezen előzmények után a Fővárosi Közgyűlés a 235/2017. (IV. 5.) Főv. Kgy. határozatával úgy döntött, hogy az „Egyetért-e Ön azzal, hogy Budapest Főváros Önkormányzata vonja vissza a 2024. évi nyári olimpiai és paralimpiai játékok megrendezésére irányuló pályázatát?” kérdésről szóló fővárosi szintű helyi népszavazást – tekintettel arra, hogy a népszavazással elérni kívánt cél már teljes mértékben megvalósult – nem rendeli el.
- [10] Egy magánszemély kérelmező az Nsztv. 58. § (1) bekezdése alapján felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a 235/2017. (IV. 5.) Főv. Kgy. határozattal szemben, amelyben elsődlegesen annak megsemmisítését, másodlagosan eltérő indokok alapján történő helybenhagyását kezdeményezte.
- [11] A Kúria Kpkf.IV.37.347/2017/3. számú végzésével helybenhagyta a 235/2017. (IV. 5.) Főv. Kgy. határozatot.

- [12] 3. Az indítványozó – aki egyben jelen ügy indítványozója is – egy másik indítványozóval (a továbbiakban együtt: kérelmezők) közösen a Kúriánál 2017. augusztus 7-én alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúria Kpkf. IV.37.347/2017/3. számú végzésével szemben.
- [13] Az alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság IV/1657/2017. ügyszámon érkezett, majd az Alkotmánybíróság főtitkára hiánypótlási felhívást intézett az indítványozó jogi képviselőjéhez. A hiánypótlási felhívásra a válasz még nem érkezett meg, az eljárás az Alkotmánybíróság előtt folyamatban van.
- [14] 4. A kérelmezők a Kúriánál benyújtott alkotmányjogi panasszal párhuzamosan az FVB-hez is eljuttatták alkotmányjogi panaszukat. Az FVB elnöke 2017. augusztus 9. napján kelt FPH71/2-51/2017. számú válaszlevelében az Abtv. 53. § (2) bekezdésére hivatkozva a kérelmezőkkel közölte, hogy az alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybírósághoz címezve az első fokon eljáró bírósághoz kell benyújtani. Az FVB elnöke arról is tájékoztatta a kérelmezőket, hogy az iratokból megállapítható volt annak ténye, hogy az alkotmányjogi panaszt a Kúriához is benyújtották. Az FVB elnöke mindezek alapján arról tájékoztatta a kérelmezőket, hogy az iratokat az FVB az Alkotmánybíróság részére nem továbbítja. A kérelmezők ismételten kérték az alkotmányjogi panasz továbbítását az Alkotmánybíróság részére. Az FVB elnöke 2017. augusztus 25. napján kelt FPH71/2-53/2017. számú levelében kifejtette, hogy a választási bizottságnak az alkotmányjogi panasz továbbítását illetően nincs feladata és hatásköre.
- [15] A kérelmezők 2017. szeptember 11-én az NVB-hez fordultak a választási szerv hallgatása miatt. Az NVB a 104/2017. számú határozatában (a továbbiakban: NVB határozat) a választási szerv hallgatása miatt benyújtott kifogást érdemi vizsgálat nélkül elutasította. Megállapította, hogy sem a Ve., sem az Nsztv. rendelkezései nem teremtenek hatáskört a választási szerveknek, ezen belül is a választási bizottságoknak a Kúria és a Fővárosi Közgyűlés határozatával szembeni alkotmányjogi panaszok az Alkotmánybíróság részére való felterjesztésére. Azt is rögzítette, hogy a kérelmezők kizárólag a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás választási eljárási alapelvének sérelmét jelölték meg jogsértésként, vagyis sem a Ve., sem az Nsztv. tételes rendelkezéseire nem utaltak, mely alapján az FVB, illetve annak elnöke jogsértése vagy mulasztása megállapítható lenne.
- [16] Az NVB megállapította azt is, hogy a kérelmezők jogorvoslati kérelme elkésett. A jogorvoslati kérelem 2017. szeptember 11-én érkezett meg az NVB-hez, holott annak legkésőbb 2017. szeptember 8-án 16 óráig meg kellett volna érkeznie. A kifogás ezért ebből az okból is alkalmatlan volt az érdemi vizsgálatra.
- [17] Ezt követően az indítványozó fordult felülvizsgálati kérelemmel a Kúriához. Előadta, hogy az NVB határozatot jogszabálysértőnek tartja. Állította, hogy az NVB tévesen minősítette beadványát választási szerv hallgatása elleni kifogásnak, mivel nem kifogást, hanem a Ve. 242. §-a alapján választási szerv hallgatása elleni jogorvoslatot nyújtott be. A Ve. ezen jogorvoslati kérelem előterjesztésére nem állapít meg határidőt és az elbírálásra vonatkozó feltételeket sem. A kérelmező szerint a Ve. 242. §-ában szabályozottak nem esnek egy tekintet alá a kifogással, hanem önálló jogorvoslatnak minősíthetők.
- [18] Az indítványozó az Alaptörvény több rendelkezésére is hivatkozott. Azt is előadta, hogy álláspontja szerint az alkotmányjogi panasz felterjesztéséhez nincs szükség külön hatásköri szabályra.
- [19] A Kúria Kvk.IV.37.796/2017/3. számú végzésével az NVB határozatot helybenhagyta. A Kúria végzése indoklásában rámutatott, hogy az NVB helytállóan értelmezte azt, hogy a kérelmező jogorvoslati kérelmének három napon belül – legkésőbb 2017. szeptember 8-án 16 óráig – meg kellett volna érkezni. Helyesen alkalmazta az NVB a Ve. 209. § (1) bekezdését az ügyben. A Ve. 242. § (2) bekezdése a jogorvoslati folyamatban a választási szerv hallgatásához kapcsolódva is a kifogás fogalmát használja három napos elbírálási határidővel, tehát a választási szerv hallgatása miatti eljárás során a kifogás jogintézménye ismert. A kifogás értelemszerűen jogorvoslat, a Ve. XII. fejezete – amelyben a kifogás előterjesztésére vonatkozó 209. § (1) bekezdése is megtalálható – „A jogorvoslat” fejezetcímet viseli. Tehát a választási szerv hallgatása elleni jogorvoslat és a választási szerv hallgatása elleni kifogás fogalmak között nincs tartalmi különbség. Azt is leszögezte a Kúria, hogy a választási eljárás során nincs olyan jogorvoslat, amelynek benyújtására és elbírálására a Ve. – vagy népszavazási eljárás során az Nsztv. – nem állapít meg határidőket.
- [20] A Kúria felidézte az Abtv. 53. § (2) bekezdését, ami egyértelműen úgy szabályoz, hogy az alkotmányjogi panaszt az ügyben első fokon eljáró bíróságnál kell az Alkotmánybírósághoz címezve benyújtani.
- [21] 5. Az indítványozó a Kúria Kvk.IV.37.796/2017/3. számú végzésével szemben is alkotmányjogi panasszal fordult – a Kúria útján eljárva – az Alkotmánybírósághoz.

- [22] Álláspontja szerint az NVB határozata és az azt helybenhagyó kúriai végzés sérti az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdésében foglalt helyi népszavazáshoz való jogát, mert az FVB elnöke alaptörvény-ellenesen megakadályozta mulasztásával, hogy az alkotmányjogi panasz az Alkotmánybírósághoz kerülhessen.
- [23] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított érdemi és hatékony jogorvoslathoz való jogát azért véli sérülni, mert álláspontja szerint egyrészt az FVB-nek határozati döntést kellett volna hoznia az alkotmányjogi panasz továbbításának megtagadásáról, amely döntés ellen a fellebbezési lehetőséget biztosítani kellett volna; másrészt az FVB mulasztása elleni jogorvoslati kérelmét az NVB nem utasíthatta volna el érdemi vizsgálattal nélkül.
- [24] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes és pártatlan bírósági eljáráshoz való jogának sérelmét is állította, arra való hivatkozással, hogy a Kúria indokolása szelektív, nem végezte el teljes körűen az indítványozó valamennyi érvének elbírálását.
- [25] Az indítványozó azt is kérte alkotmányjogi panaszában, hogy az Alkotmánybíróság állapítson meg alkotmányos követelményt arra vonatkozóan, hogy a hatóságokhoz az Alkotmánybíróságnak címezve benyújtott beadványokat, indítványokat a hatóságnak – az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében foglalt – nem részrehajló, tisztességes és időszerű eljárásra tekintettel az Alkotmánybírósághoz kell továbbítania.
- [26] 6. Az alkotmányjogi panaszok benyújtásának rendjét az Abtv. szabályozza. Az Abtv. 53. § (2) bekezdése értelmében – a jogbiztonság követelményét is szem előtt tartva – az alkotmányjogi panasz iránti indítványt – a 26. § (2) bekezdése szerinti eset kivételével – az ügyben első fokon eljáró bíróságnál kell az Alkotmánybírósághoz címezve benyújtani. Amely ügyek esetében a bírósági szakasz egyfokú, ott értelemszerűen az egyedüliként eljáró bíróságnál kell ezt megtenni.
- [27] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint nem indokolt ezen szabályozás Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálata, különösen annak tudatában, hogy maga az indítványozó a Kúriánál is benyújtotta az FVB-től továbbítani várt alkotmányjogi panaszt.
- [28] 7. Az Abtv. 59. §-a alapján az Alkotmánybíróság – ügyrendjében meghatározottak szerint – kivételesen a nyilvánvalóan okafoyottá váló ügyek esetén az előtte folyamatban lévő eljárást megszüntetheti.
- [29] Az Ügyrend 67. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság az Abtv. 59. §-a alapján végzésben megszüntetheti az eljárást a nyilvánvalóan okafoyottá váló ügyek esetén, a (2) bekezdés pedig példálózó felsorolását adja, hogy mely esetekben válik az indítvány okafoyottá.
- [30] Az Ügyrend 67. § (2) bekezdés e) pontja kimondja, hogy okafoyottá válik az indítvány különösen, ha az eljárás folytatására okot adó körülmény már nem áll fenn, illetve az indítvány egyéb okból tárgytalanná vált.
- [31] Az indítványozó lényegében azt tekintette alaptörvény-ellenesnek, hogy az FVB elnöke a Kúria Kpkf.IV.37.347/2017/3. számú végzésével szemben készített alkotmányjogi panaszát nem küldte meg az Alkotmánybíróság részére. Jelen indítványának további részei, illetve az alkotmányos követelmény megállapítására irányuló kérelme is ezen a vélt jogsérelmen alapulnak.
- [32] Tekintettel azonban arra, hogy az indítványozó által a Kúria Kpkf.IV.37.347/2017/3. számú végzésével szemben 2017. augusztus 7-én benyújtott alkotmányjogi panasz tárgyában az eljárás folyamatban van, a jelen alkotmányjogi panasz alapján indult eljárás folytatására okot adó körülmény nem áll fenn.
- [33] Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 67. § (2) bekezdés e) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 59. §-ára az alkotmányjogi panasz alapján indult eljárást megszüntette.

Budapest, 2017. szeptember 28.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1841/2017.

EGYÉB DOKUMENTUMOK, KÖZLEMÉNYEK

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG ELNÖKÉNEK 6/2017. (IX. 29.) ELNÖKI UTASÍTÁSA

egyesbírók kijelöléséről

Az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 11. §-a alapján, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 55. § (5) bekezdésben meghatározott eljárásban eljáró egyesbíróként 2017. október 1-től 2017. december 31-ig terjedő időtartamra *dr. Szalay Péter* alkotmánybíró, valamint – saját kérésére, ismételten – *dr. Horváth Attila* alkotmánybíró jelölöm ki.

Budapest, 2017. szeptember 29.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Alkotmánybírósági ügyszám: XXV/1879/2017.

Az Alkotmánybíróság Határozatai az Alkotmánybíróság hivatalos lapja, mely elektronikus formában, időszakosan jelenik meg. A kiadvány az Alkotmánybíróság döntéseinek gondozott, szükség esetén anonimizált változatú szövegét tartalmazza. Az Alkotmánybíróság Határozatainak egyes számai bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen, díjmentesen hozzáférhetőek az Alkotmánybíróság honlapján: www.alkotmanybirosag.hu

A szerkesztésért felel: dr. Bitskey Botond, az Alkotmánybíróság főtítkára
layout: www.estercom.hu
Kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó, Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., www.mhk.hu
Felelős kiadó: Köves Béla ügyvezető
HU ISSN 2062–9273